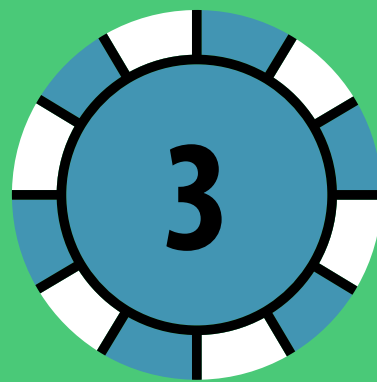
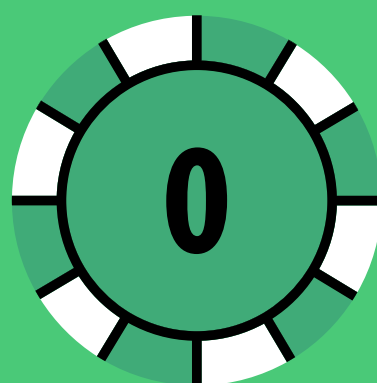
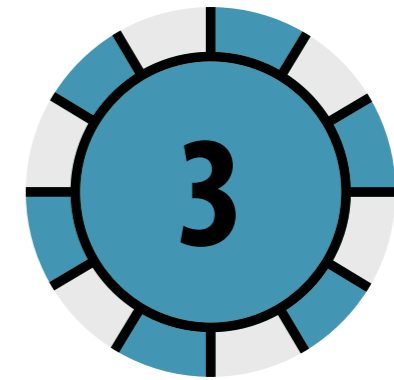
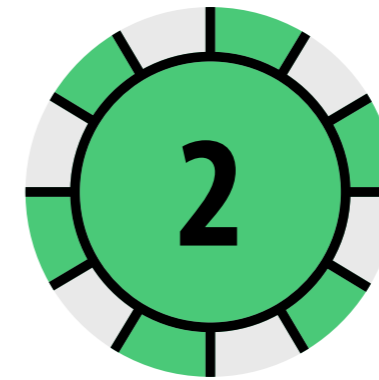
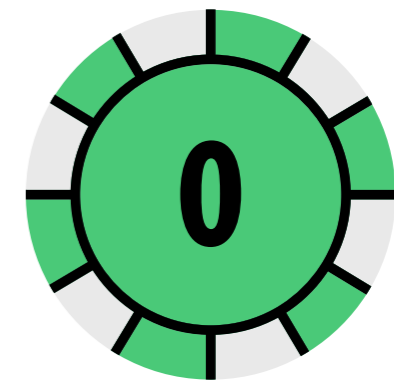
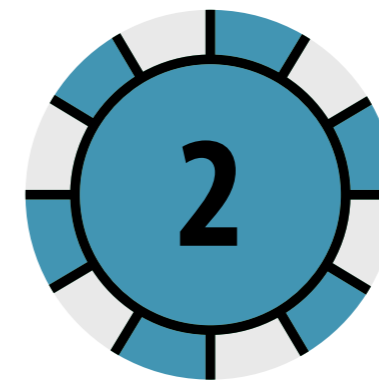

JAARVERSLAG

JAARVERSLAG

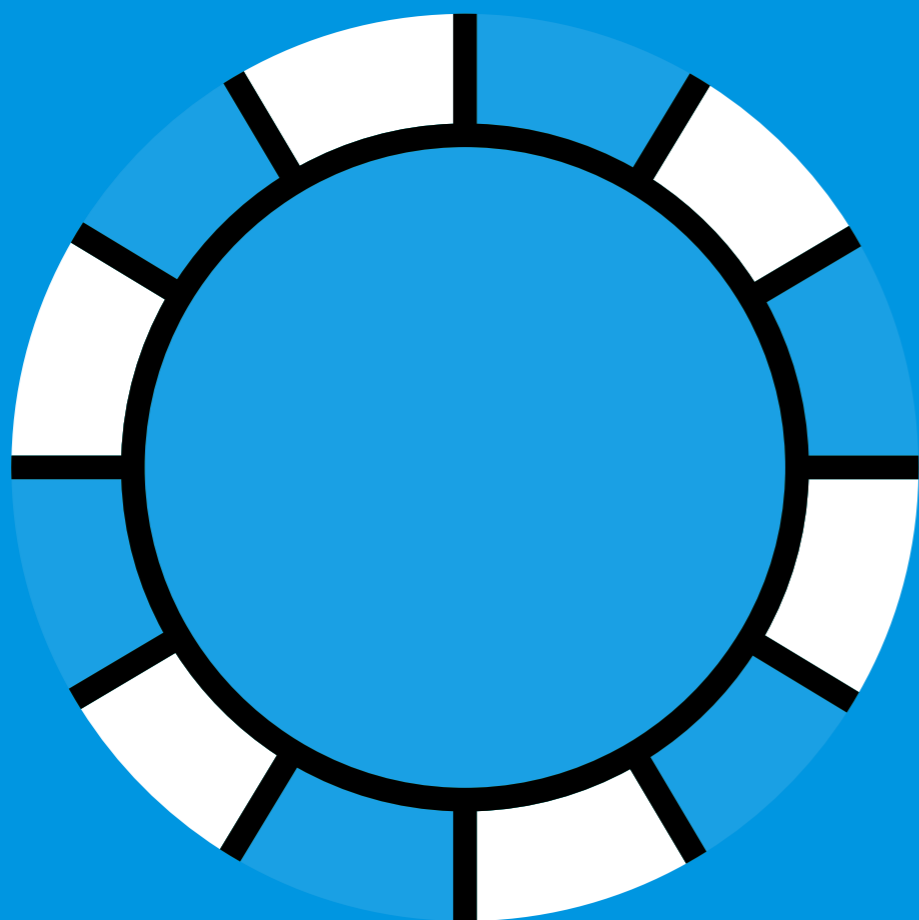

Dit verslag is opgesteld in toepassing van artikel 16 van de Wet van 7/05/1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers. Het behandelt de periode van 1/01/2023 tot 31/12/2023.

Dit verslag is goedgekeurd door de Kansspelcommissie op 9/4/2024. Het document bestaat in het Nederlands en in het Frans. Het wordt gepubliceerd op de website van de Kansspelcommissie en wordt enkel digitaal verspreid.

JAARVERSLAG 2023

INHOUD

06

INLEIDING

10

HOOFDSTUK 1
WERKING
KANSSPELCOMMISSIE

16

HOOFDSTUK 2
BESCHERMING
VAN DE SPELERS

26

HOOFDSTUK 3
VERGUNNINGEN

32

HOOFDSTUK 4
DE KANSSPELMARKT
IN CIJFERS

34

HOOFDSTUK 5
CONTROLES

44

HOOFDSTUK 6
SANCTIES

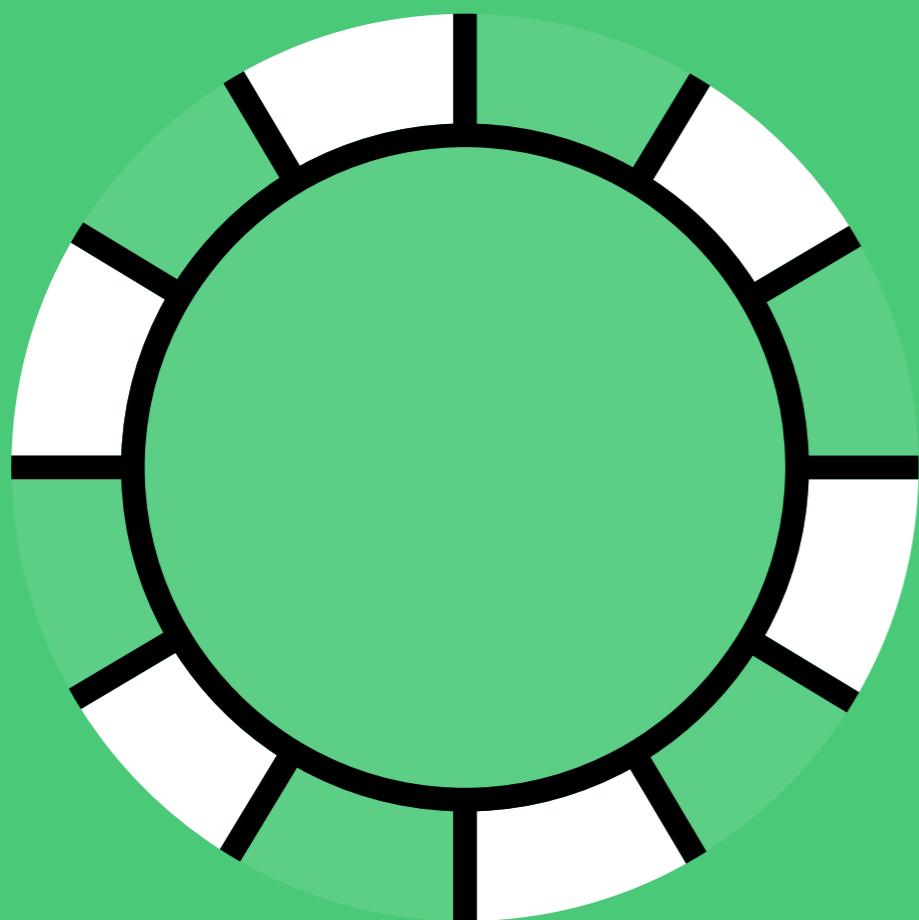
50

HOOFDSTUK 7
JURIDISCHE
ONTWIKKELINGEN

60

HOOFDSTUK 8
INTERNATIONALE
BETREKKINGEN

INLEIDING

WOORD VAN MEVROUW DE VOORZITTER

Beste lezer, u heeft voor u ons laatste jaarverslag. Hierin worden vanuit verschillende invalshoeken de werkzaamheden van de Kansspelcommissie (KSC) in 2023 en de nieuwigheden van het afgelopen jaar samengevat.

2023 was geen jaar van *status quo*. Verschillende regelgevende wijzigingen traden in werking. Ik denk hierbij onder andere aan de invoering van het EPIS-systeem voor wedkantoren en het koninklijk besluit ter beperking van reclame voor kansspelen en weddenschappen. Deze regels zijn een duidelijk antwoord op de langverwachte noodzaak om spelers beter te beschermen. Hoewel de Commissie onmiddellijk initiatief nam om deze regels vanaf het begin correct toe te passen en om een *level playing field* te garanderen, betreunde ze dat ze dit moest doen in een sfeer van grote rechtsonzekerheid. Er dient aan herinnerd te worden dat de Rechtbank van Eerste Aanleg van Namen de Commissie heeft verboden om controles uit te voeren met betrekking tot de EPIS-registratieplicht, en dat het lot van de koninklijke besluiten "reclame" en "dagbladhandels", onzeker is door de talrijk ingestelde beroepen zowel bij de Raad van State als bij het Grondwettelijk Hof, waarbij a priori relevante vragen zijn gesteld. Al deze procedures benadrukken de noodzaak om, ook inzake kansspelen, nauwgezet de nationale en internationale normen en regels inzake gegevensbescherming te respecteren en ervoor te zorgen dat nieuwe voorschriften in verhouding staan tot de beoogde doelstellingen.

In afwachting van het resultaat van deze verschillende beroepen is de KSC verplicht om in troebele wateren verder te werken, wat haar controle- en sanctietaken uiterst bemoeilijkt.

Ze wil dit echter zo goed mogelijk doen en heeft haar inspanningen op dit vlak verdubbeld om haar rol zo doeltreffend mogelijk te vervullen. Zo werden in 2023 583 fysieke kansspelinrichtingen bezocht, naast 230 controles op afstand die werden uitgevoerd op basis van informatie waarover de dienst beschikt of gegevens die werden opgevraagd bij de verschillende operatoren. Daar bovenop werden 104 dossiers geopend in het kader van het koninklijk besluit reclame en 72 dossiers met betrekking tot illegale online aanbieders, zonder het grote aantal ijkingen van toestellen in casino's te vergeten.

Ze heeft er ook voor gezorgd dat de achterstand in de sanctieprocedures, die in 2020 nog kolossaal was, is ingelopen en dat er in 2023 137 nieuwe sanctieprocedures zijn geopend.

De Commissie en haar secretariaat hadden het in 2023 ook druk op andere vlakken: Ik denk onder meer aan de opstelling van talrijke adviezen, de integratie van de nieuwe regels in de behandeling van de vergunningsaanvragen, de heropstart van de opleiding voor het personeel van kansspelinrichtingen, het organiseren van een enquête die tot doel heeft een beter inzicht te krijgen in de perceptie van kansspelen bij jongeren en het opzetten van verschillende initiatieven die tot doel hebben spelers in moeilijkheden te helpen, zoals de oprichting van een rubriek getuigenissen op de website of de mogelijkheid voor een speler die om een uitsluiting verzoekt, zich bij deze stap te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon, wat al een klein succes blijkt te zijn.

Al dit werk, dat voornamelijk door onze personeelsleden werd verricht, is des te opmerkelijker omdat ons secretariaat hopeloos onderbemand blijft. Dit is een zorgwekkende situatie die zo snel mogelijk moet worden verholpen¹. Zonder het nodige personeel heeft het geen zin om te proberen ambitieuze of zelfs redelijke doelen te bereiken. Eind 2023 bestond het secretariaat uit 39,3 VTE's, vrijwel ongewijzigd ten opzichte van tien jaar geleden. Dit staat in schril contrast met het groeiende belang van kansspelen en het almaar toenemende aantal spelers die een aanzienlijke uitbreiding van het personeel zouden rechtvaardigen.

De cijfers in dit verslag laten zien dat spelers duidelijk hun weg terugvonden naar de fysieke inrichtingen, die verlaten waren na de start van de Covid-crisis. Ook online blijft hun aantal toenemen (dagelijks worden gemiddeld 154.000 spelers geteld), hoewel ook kan worden opgemerkt dat de groei van het online gokken langzaam een plateau lijkt te bereiken of zelfs licht begint af te nemen. Het aantal regelmatige spelers daalde zo in 2023, net als

¹ In 2021 werd een ambitieus personeelsplan voor 2021-2025 goedgekeurd, maar de uitvoering ervan blijft om een aantal redenen zeer onzeker.

het aantal nieuwe spelers. Deze stagnatie werd al opgemerkt in ons recente financiële verslag van het jaar 2022. Dit is een trend die we in de toekomst nauwlettend in de gaten moeten houden.

Er staan ons ook in 2024 veel uitdagingen te wachten, onder andere de invoering van belangrijke nieuwe regels, zoals het verhogen van de minimumleeftijd van 18 naar 21 jaar en het verbieden van online cumul.

In 2024 is het ook 25 jaar geleden dat de wet op de kansspelen werd aangenomen en de Kansspelcommissie werd opgericht.

Het is een ideale gelegenheid om objectief, genuanceerd en onpartijdig na te denken over de vraag of de wetgeving van 1999 nog geschikt is voor de huidige situatie op het gebied van kansspelen, en om ons af te vragen of het gepast is om door te gaan met een "copy-paste" van de regels die van toepassing zijn op fysieke kansspelen naar online kansspelen. Het is ook een kans om, in het licht van de filosofie van Montesquieu "*Vérité dans un temps, erreur dans un autre*" ("Soms blijkt de waarheid op het ene ogenblik, een dwaling te zijn op een ander ogenblik"), te overwegen of we bepaalde regels niet beter in het algemeen moeten heroverwegen en moeten stoppen met het willen toepassen van oude regels op nieuwe realiteiten.

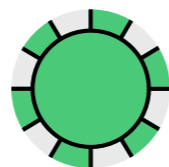
Tot slot is het de gelegenheid om een gezamenlijk en constructief debat te openen, over de toekomst van de KSC, haar samenstelling en haar werking met als doel het een sterke regulerende instantie die onafhankelijk en doeltreffend is, uitgerust met de noodzakelijke middelen om haar ambities en missies te vervullen, en correct gewapend om een goede regulering van de markt en de best mogelijke bescherming voor de spelers te garanderen.

Er liggen dus talrijke uitdagingen in het verschiet! De KSC heeft niet het monopolie op het aangaan van deze uitdagingen, integendeel, het is een zaak van iedereen. Ter afsluiting van deze inleiding wil ik nogmaals mijn wens te benadrukken voor de versterking van een echt dialoog tussen de KSC, de spelers, de operatoren, de hulpsector, de politieke wereld en al onze contacten en belanghebbenden op zowel nationaal als internationaal niveau, met respect voor de rol en de specifieke kenmerken van alle betrokken partijen.

Ik wens u veel leesplezier en dank u voor de aandacht die u aan onze werkzaamheden schenkt.

MAGALI CLAVIE

Voorzitter
Magistraat

WOORD VAN DE DIRECTEUR

Beste lezer,

Voor de tweede keer heb ik het genoegen het voorwoord tot u te richten in het jaarverslag 2023. In het afgelopen jaar hebben we de aansturing van het secretariaat bijgesteld. Bij mijn indiensttreding als Directeur vond ik het belangrijk de organisatie en haar medewerkers goed te leren kennen. Begin 2023 hebben we structureel een wijziging aangebracht in het organigram en een Management Team ingevoerd. Hiermee kunnen we onze werkzaamheden beter op elkaar afstemmen en een transparante werking bevorderen.

2023 was een jaar van intense samenwerking met al onze stakeholders op nationaal en internationaal niveau. De kanspelsector is een groeiende en grensoverschrijdende markt, die dus banden heeft met diverse en uiteenlopende jurisdicties. Op het eerste zicht stelt dit paradigma ons als regulatoren, in een Europees verband, voor verschillende uitdagingen. Echter vormen deze een gemeenschappelijke puzzel. De Kansspelcommissie wil dan ook een vooraanstaande trekkersrol opnemen in deze materie. Het verheugt me daarom dat onze Voorzitter in juni 2023 aangesteld werd als lid van het bestuursorgaan van de GREF (*Gambling Regulators European Forum*) en dat verschillende onder ons ideeën hebben kunnen uitwisselen met onze buurlanden.

Intern was het een jaar van grote stappen in digitalisering, en de oude dossierkasten met de archieven behoren nu eindelijk tot het verleden. De verdere digitalisering van onze werkzaamheden is een noodzakelijke stap om mee te zijn met de technische innovaties in zowel de kanspelsector, als de richtlijnen op Europees en federaal niveau. In 2023 hebben we verder onze interne en externe risico's geëvalueerd, onze onlinedienstverlening uitgebreid en toezicht op onze databeveiliging en -analyse verhoogd. Het zijn broodnodige investeringen, die op termijn de nodige vruchten zullen opleveren.

De financiering van de opdrachten van de Kansspelcommissie en haar secretariaat is gebaseerd op de bijdragen van de kansspeloperatoren, die zowel voor 2023 (alsook 2024) onveranderd konden blijven. Met het oog op de huidige wettelijke opdrachten van de Kansspelcommissie is de financiering afdoende om ze te verwezenlijken. Als het objectief is om de Kansspelcommissie verder te positioneren als een sterke en moderne regulator, of als het nieuwe bevoegdheden krijgt door de goedkeuring van nieuwe regels, moeten de gevolgen voor het budget in elk afzonderlijk geval worden onderzocht en moet worden nagegaan of extra financiële middelen wenselijk zijn. De Kansspelcommissie kan in theorie beroep doen op haar begrotingsfonds, zoals het Grondwettelijk Hof in haar arrest 42/2018 van 29/03/2018 in herinnering heeft gebracht. De bijdragen dienen dus normaal gezien te worden aangewend voor haar interne werking, waarna de niet-gebruikte middelen geaffecteerd blijven in het begrotingsfonds, waaruit het kan putten indien dat nodig is. Helaas hebben we het afgelopen jaar verschillende keren gezien dat dit in werkelijkheid niet altijd het geval is en dat er verschillende meningen bestaan.

Tot slot deel ik graag nog een woordje over *Teams build dreams*, dat de slogan was die alle medewerkers in een kleurrijke mozaïek hebben samengebracht tijdens de teambuilding in mei 2023. Het was al even geleden dat deze activiteit nog eens plaatsvond. Voortaan is het steevast een terugkerend onderdeel van activiteiten die worden georganiseerd voor het personeel, waarvan het belang niet mag worden onderschat. Het versterkt temeer ons hechte, dynamische team, waarmee het prettig samenwerken is. Ik kan dan ook niet anders dan trots zijn op elk van hen. Bedankt aan allen voor de inzet, het professionalisme en de samenwerking!

Ik hoop dat u met interesse en vertrouwen onze werkzaamheden verder zal volgen. Daarbij ook hopen dat we als regulator een factor van belang kunnen blijven betekenen in de totstandkoming van het wettelijke en regelgevende kader.

STEVE MEES

Directeur

HOOFDSTUK 1

WERKING KANSSPELCOMMISSIE

1.1. KANSSPELCOMMISSIE

De Kansspelcommissie (hierna: KSC) is opgericht bij de Wet van 7/05/1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers (hierna: Kansspelwet).

De KSC wordt gevormd door vertegenwoordigers van zes ministers (Justitie – Financiën – Economie – Volksgezondheid – Binnenlandse zaken – Nationale Loterij), waarvan telkens 1 Nederlandstalige en 1 Franstalige (en hun plaatsvervangers). Aan het hoofd staat een Voorzitter/magistraat. Sinds april 2020 is dit Magali CLAVIE.

De KSC voert haar taken onafhankelijk uit (artikel 10 van de Kansspelwet).

Halverwege 2023 vonden enkele verschuivingen plaats bij de leden van de KSC:

- / Vertegenwoordigers van de minister van Financiën: Annelies DEBELS werd vervangen door Lieven ZWAENEPOEL
- / Vertegenwoordigers van de minister van Binnenlandse Zaken: Koen DEVOLDERE werd vervangen door Evelien DE RAEYMAECKER
- / Vertegenwoordigers van de minister van Volksgezondheid:
 - Caroline TIRMARCHE werd vervangen door Stephanie ETIENNE (die effectief lid werd)
 - Ferdinand VAN DER GRACHT werd benoemd als plaatsvervanger van Stephanie ETIENNE
 - Jan DANCKAERT (geen lid meer sinds 2022) werd vervangen door Indrani MUYLDERMANS.

(PV: Plaatsvervanger)

Vincent VAN QUICKENBORNE was in 2023 als minister van Justitie het politieke aanspreekpunt voor de kansspelen en voor de KSC. Op 20/10/2023 bood Vincent VAN QUICKENBORNE zijn ontslag aan als minister van Justitie. Hij werd opgevolgd door Paul VAN TIGCHELT.

1.2. SECRETARIAAT

De KSC wordt voor haar dagelijkse werking bijgestaan door een secretariaat dat de werkzaamheden van de plenaire vergaderingen en werkgroepen van de KSC inhoudelijk voorbereidt, opvolgt en finaliseert, en ondersteuning biedt bij de uitoefening van haar bevoegdheden. Hoewel het werk van de externe Data Protection Officer (DPO) werd geapprecieerd, werden de taken van de DPO in de loop van 2023 geïnternaliseerd om tegemoet te komen aan een opmerking van de Inspectie van Financiën.

De KSC wordt ook bijgestaan door medewerkers van externe organisaties, zoals Acsona en Realdolmen die respectievelijk de ontwikkeling van de administratieve toepassingen en de IT-ondersteuning beheren.

Er is ook een externe Chief Information Security Officer (CISO) werkzaam bij de KSC. De KSC kan tot slot ook rekenen op een nauwe samenwerking met haar verbindingsofficieren van de Geïntegreerde Politie.

ORGANIGRAM

In 2023 werd op voorstel van de nieuwe Directeur een aangepast organigram gepubliceerd.

De aangepaste structuur versterkt het secretariaat op het vlak van de kerntaken en zorgt voor een optimale onafhankelijkheid, objectiviteit en transparantie.

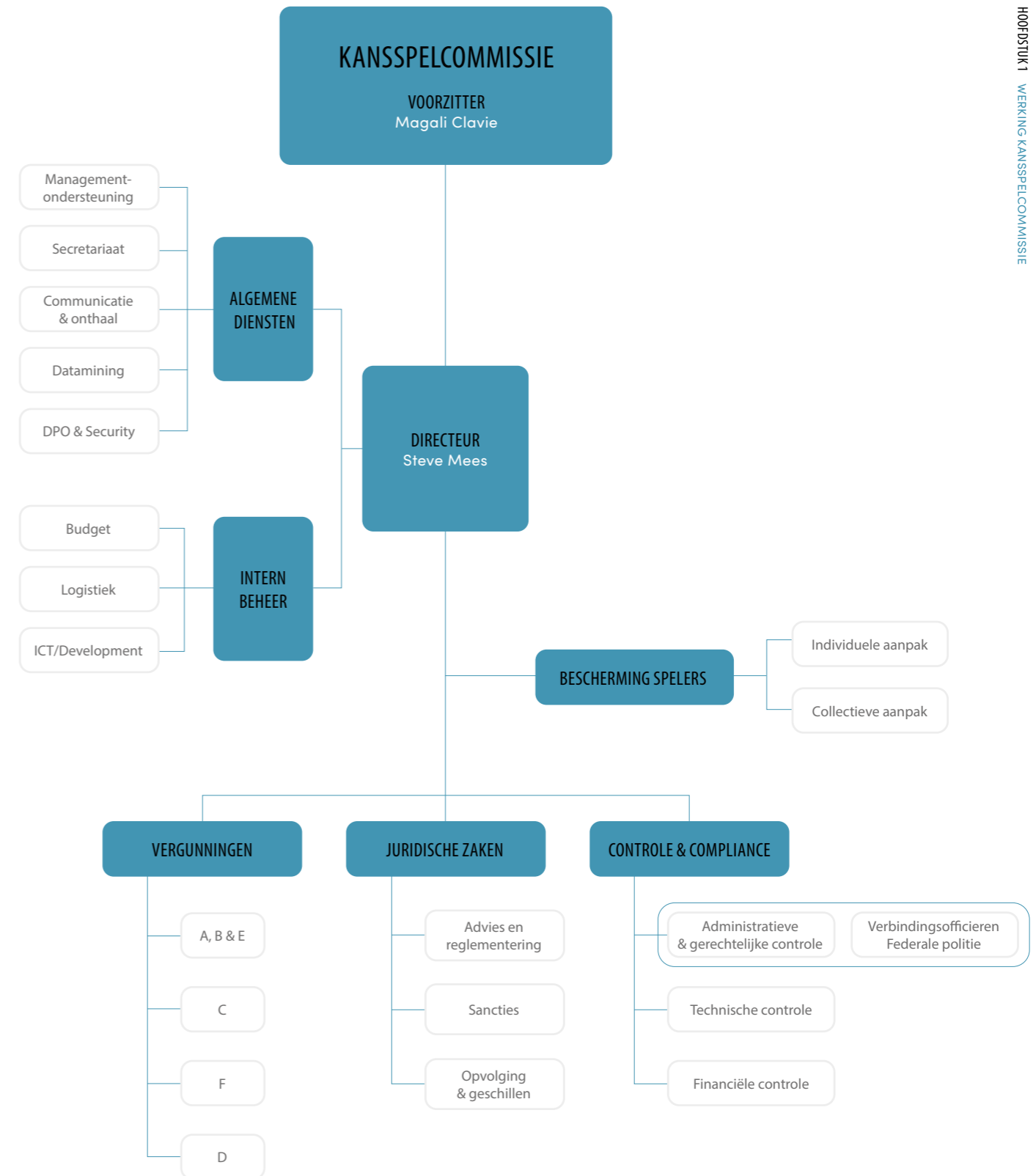
De kerntaken van de KSC en haar secretariaat vormen nog steeds de vertrekbasis:

- / Het verstrekken van advies aan Regering en Parlement (Dienst 'Juridische Zaken');
- / Het toekennen en hernieuwen van vergunningen die nodig zijn voor de exploitatie van kansspelen en weddenschappen (Dienst 'Vergunningen');
- / Het controleren van de naleving van de Kansspelwet (Dienst 'Controle & Compliance');
- / De dienst 'Sancties' werd overgeheveld van de dienst 'Controle & Compliance' naar de dienst 'Juridische Zaken' om tegemoet te komen aan de noodzaak om zoveel mogelijk de sanctie- en controlefunctie van elkaar te onderscheiden. De voormalige dienst 'Controle & Sancties' kreeg bij deze gelegenheid een andere benaming om zich volledig te richten op een geïntegreerde controlestrategie.

Ten slotte werd een dienst 'Intern beheer & ICT' gevormd. Deze dienst groepeerde de bestaande cellen 'ICT' (met inbegrip van ontwikkeling), 'Budget' en 'Logistiek'.

Elk van deze vier afdelingen wordt geleid door een diensthoofd, die rapporteert aan de Directeur.

De afdeling 'Algemene diensten' bundelt onder meer de cellen 'Managementondersteuning', 'Communicatie & onthaal', 'Datamining' en 'DPO & Security'. Ook het secretariaat wordt hier ondergebracht. De medewerkers van deze diensten rapporteren rechtstreeks aan de Directeur.

Samen met de Directeur van het secretariaat en de Voorzitter, maken de vier respectievelijke diensthoofden deel uit van het Management Team, dat wekelijks vergadert om de belangrijkste dossiers en prioriteiten te bepalen.

Dit Management Team maakte begin 2023 een balans op van de werking van het secretariaat en bepaalde de uitdagingen voor het komende jaar. Zo was er de behoefte om het datacenter van de KSC te externaliseren en onder te brengen bij het datacenter van de Federale Overheidsdienst Financiën. Daarnaast werd ook beslist budget vrij te maken voor de installatie van een hernieuwd technisch labo en een nieuwe commissiezaal op de zesde verdieping van het gebouw aan de Kantersteen, waar de KSC huist. De Inspectie van Financiën heeft deze investeringen goedgekeurd op 12/07/2023 (IF2023/1183), en vervolgens gaf ook de Staatssecretaris bevoegd voor Begroting hieraan haar goedkeuring voor financiering vanuit het begrotingsfonds op 15/11/2023.

PERSONEELSPLAN 2021-2025

Het door de Inspectie van Financiën goedgekeurde personeelsplan 2021-2025, werd in 2023 verder uitgerold met twee bijkomende actieplannen voor effectieve realisatie tussen het tweede kwartaal van 2023 en het eerste kwartaal van 2024.

Aansluitend op de actieplannen werd op voorstel van de Directeur het personeelsplan 2021-2025 licht bijgestuurd, wat ook een goedkeuring kreeg van de Inspectie van Financiën (respectievelijk IF2023/0145 en IF2023/2235).

Het Management Team heeft ook een bijkomende behoefteanalyse gemaakt in functie van de nieuwe wettelijke opdrachten voor het secretariaat zoals de controle op de toepassing van het koninklijk besluit over reclame en het toekomstige koninklijk besluit over online kansspelen. Hiervoor werd onder meer de aanwerving van 4 bijkomende controleurs, een attaché anti-witwaswetgeving en de vraag om één bijkomende verbindingsofficier van de Geïntegreerde Politie door de Inspectie van Financiën goedgekeurd. Het voorstel voor de financiering vanuit het begrotingsfonds werd door de Staatssecretaris bevoegd voor Begroting echter afgewezen, wat helaas het goede verloop van de verschillende taken van het secretariaat belemmert, met name die van de controle.

MEDEWERKERS SECRETARIAAT

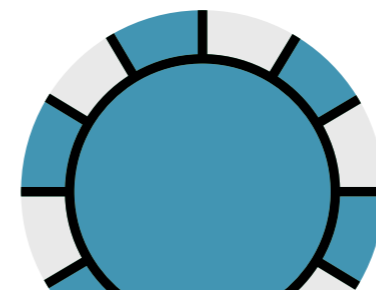
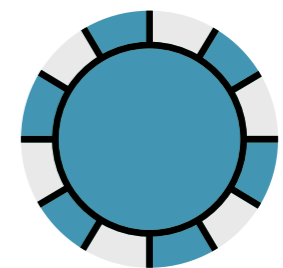
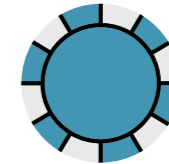
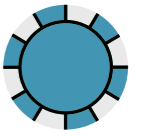
Het secretariaat van de KSC telde op 31/12/2023 39,3 voltijdse equivalenten (VTE). Eind 2022 waren dat nog 38,7 VTE.

In de loop van 2023 verlieten 3 medewerkers het secretariaat.

Het secretariaat heeft ook 3 medewerkers mogen verwelkomen:

- / Een medewerker voor de dienst 'Juridische Zaken';
- / Een medewerker voor de dienst 'Controle';
- / Een medewerker voor de dienst 'Intern beheer & ICT'.

In het laatste kwartaal van 2023 vonden verschillende selectieprocedures en voorbereidende vergaderingen plaats voor een rekrutering in de loop van 2024. Zo moeten drie medewerkers de dienst 'Juridische Zaken' versterken, is er een extra medewerker voor de dienst 'ICT' en wordt ten slotte voorzien in een bijkomende medewerker voor de cel 'Financiële controle'.

HOOFDSTUK 2

BESCHERMING
VAN DE SPELERS

2.1. DE SPELERS IN CIJFERS

ONLINE

Het gemiddelde aantal unieke spelers dat per dag actief is, ging ook in 2023 in stijgende lijn.

2019	2020	2021	2022	2023
94.212	113.302	136.888	141.225	154.316

Het gemiddeld aantal spelers dat in 2023 minstens 1 keer een website voor online spelen of weddenschappen bezocht, is lichtjes gedaald:

2019	2020	2021	2022	2023
445.288	502.738	576.493	634.845	614.332

In 2023 waren er 168.113 nieuwe online spelers¹, tegenover 197.705 in 2022.

	18-20	21-29	30-39	40-49	50-59	60+	Totaal
2022	42.664	59.054	38.532	26.951	18.023	12.481	197.705
2023	30.896	50.146	33.650	23.928	16.273	13.456	168.113

OFFLINE

Gemiddeld aantal geregistreerde bezoeken per dag aan fysieke kansspelinrichtingen.

2019	2020	2021	2022 ²	2023 ³
15.710	11.167	10.684	13.240 * 14.543 **	14.972* 14.773** 17.046***

¹ Dit zijn spelers die voorheen geen account hadden bij een website voor online spelen of weddenschappen die onder de KSC valt.

² Rekening houdend met de inwerkingtreding op 1/10/2022 van het koninklijk besluit dat de toegangscontrole in de wedkantoren verplicht maakt, moeten de cijfers voor 2022 in twee delen worden geanalyseerd:

- * periode van januari tot en met september 2022: gemiddeld 13.240 bezoeken per dag.
- ** periode van oktober tot en met december 2022: gemiddeld 14.543 bezoeken per dag.

³ In januari 2023 werden de EPIS-controle en registratie in wedkantoren opgeschort op bevel van de kortgedingrechter in Namen. Na het terugdraaien van deze beslissing werden de controle en registratie op 1/12/2023 hervat. De cijfers voor 2023 moeten in drie delen worden geanalyseerd:

- * periode van 1/01 tot en met 18/01/2023: gemiddeld 14.972 bezoeken per dag (koninklijk besluit toen nog van kracht)
- ** periode van 19/01 tot en met 30/11/2023: gemiddeld 15.054 bezoeken per dag (koninklijk besluit opgeschort)
- *** periode van 1/12 tot en met 31/12/2023: gemiddeld 17.046 bezoeken per dag (koninklijk besluit weer van kracht).

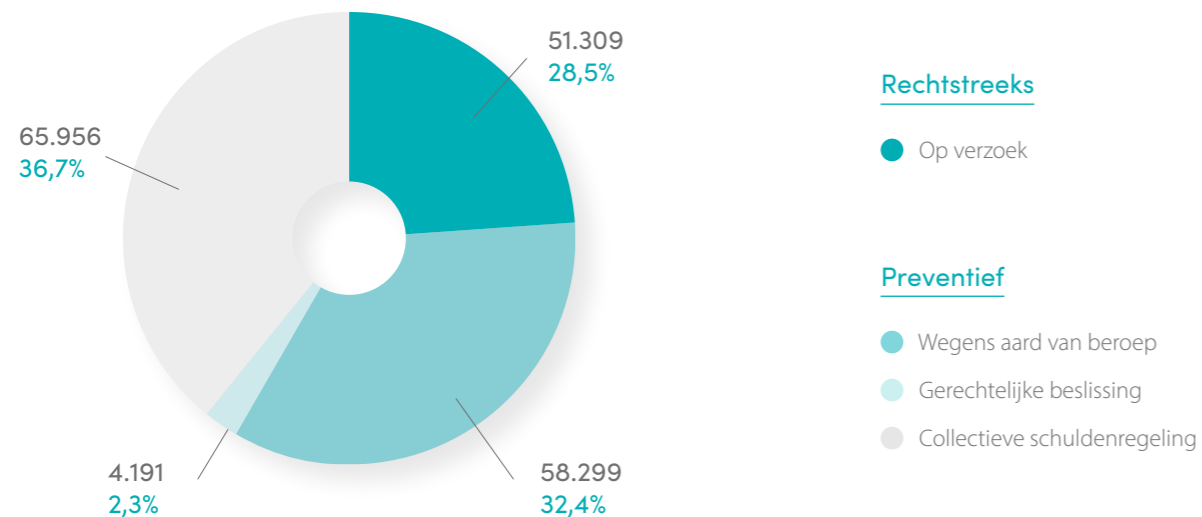
2.2. UITSLUITINGEN

Sinds 2004 beschikt België over het Excluded Persons Information System of EPIS-systeem, een elektronisch systeem dat alle uitgesloten spelers oplijst.

De EPIS-lijst bevat verschillende categorieën:

- / personen die op eigen vraag worden uitgesloten⁴;
- / personen die op vraag van hun bewindvoerder worden uitgesloten⁵;
- / personen die op vraag van een belanghebbende derde worden uitgesloten⁶;
- / personen aan wie als strafrechtelijke maatregel een verbod is opgelegd om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen, na kennisgeving door het openbaar ministerie⁷;
- / personen voor wie het verzoek tot collectieve schuldenregeling toelaatbaar werd verklaard⁸;
- / personen die wegens de aard van hun beroep worden uitgesloten⁹;
- / personen die preventief en voor korte tijd worden uitgesloten (personen voor wie een verzoek om een beschermingsmaatregel of om een observatie om psychische redenen is ingediend).¹⁰

De volgende grafische voorstelling bevat de verschillende uitsluitingscategorieën op 1/01/2024. Het totale aantal uitgesloten personen ligt in werkelijkheid lager, omdat één persoon op verschillende gronden uitgesloten kan zijn.

Hoewel in het EPIS-systeem verschillende categorieën uitgesloten personen zijn gebundeld¹¹, zijn het voornamelijk de volgende twee categorieën die kunnen wijzen op een problematiek van verslaving aan kansspelen: de vrijwillige uitsluitingen aangevraagd door spelers zelf en de uitsluitingen uitgesproken op vraag van belanghebbende derden uit de directe omgeving van de spelers.

⁴ Artikel 54 § 3.1 van de Kansspelwet

⁵ Artikel 54 § 3.2 van de Kansspelwet

⁶ Artikel 54 § 3.4 van de Kansspelwet

⁷ Artikel 54 § 3.3 van de Kansspelwet

⁸ Artikel 54 § 3.6 van de Kansspelwet

⁹ Artikel 54 §2 van de Kansspelwet

¹⁰ Artikelen 54 § 4.1 en 54 § 4.2 van de Kansspelwet

¹¹ Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen het aantal personen dat van kansspelen wordt uitgesloten en het aantal kansspeluitsluitingen. Een persoon kan immers verschillende uitsluitingen tegelijk hebben, bijvoorbeeld een vrijwillige uitsluiting en een uitsluiting op vraag van een belanghebbende derde.

VRIJWILLIGE UITSLUITINGEN

Op 31/12/2023 waren er 49.698 personen op eigen vraag uitgesloten.

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
26.782	29.319	32.468	35.390	37.741	39.279	43.762	49.698

Verdeling volgens leeftijd

18-20	21-29	30-39	40-49	50-59	60+
86	5.919	15.396	15.215	7.893	5.189

Verdeling volgens geslacht

Vrouwen	Mannen	X
10.877	33.626	5.195

De grote toename van het aantal vrijwillige uitsluitingen in 2023 moet in verband worden gebracht met het hogere aantal uitsluitingsaanvragen¹² dat in 2023 werd verwerkt, namelijk 10.506 dossiers tegenover 7.278 in 2022¹³. Die forse stijging is vooral te danken aan het toenemende aantal spelers dat gebruik maakt van de mogelijkheid om zichzelf uit te sluiten via het itsme®-systeem. Die optie bestaat sinds het najaar van 2021. Hierdoor verloopt de uitsluitingsprocedure veel eenvoudiger en sneller dan vroeger. In 2023 werd 63,62% van de uitsluitingsaanvragen via dit kanaal ingediend (6.684), tegenover 53,17% in 2022 en 21,55% in 2021. In 2023 ontving de KSC bovendien 21,28% van de uitsluitingsaanvragen via het online formulier of per e-mail (2.236), tegenover 23,52% in 2022 en 48,55% in 2021. Het percentage uitsluitingen dat via gewone post wordt aangevraagd, bedroeg in 2023 nog amper 15,1% (1.586), terwijl dit in 2020 nog 71,47% was.

Evolutie van het aantal vrijwillige uitsluitingsaanvragen dat de KSC de afgelopen jaren heeft behandeld

2020	2021	2022	2023
4.549	4.727	7.278	10.506

Naast uitsluitingsaanvragen behandelt de KSC ook aanvragen om vrijwillige uitsluitingen op te heffen. Het staat spelers immers op elk moment vrij om hun vrijwillige uitsluiting te laten annuleren. Pas na een verplichte wachtperiode van 3 maanden na dit verzoek heeft een speler dan opnieuw toegang tot de kansspelinrichtingen. In 2023 verwerkte de KSC 4.740 opheffingsaanvragen, tegenover 3.894 in 2022.

¹² Een speler kan meerdere keren vragen om uitgesloten te worden, dus het aantal uitsluitingsaanvragen is niet gelijk aan het aantal vrijwillig uitgesloten spelers.

¹³ Het is mogelijk dat eenzelfde speler meer dan één uitsluitingsaanvraag per jaar indient, dus het cijfer van 10.506 dossiers is niet noodzakelijk gelijk aan het aantal personen dat een uitsluiting heeft aangevraagd.

UITSLUITINGEN OP VRAAG VAN EEN BELANGHEBBENDE DERDE

Op 31/12/2023 telde de KSC in totaal 930 personen die op vraag van een belanghebbende derde waren uitgesloten van kansspelen.

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
314	409	511	643	706	744	824	930

Verdeling volgens leeftijd

18-20	21-29	30-39	40-49	50-59	60+
4	119	317	226	152	112

Verdeling volgens geslacht

Vrouwen	Mannen	X
153	745	32

In 2023 behandelde de KSC 154¹⁴ aanvragen vanwege een belanghebbende derde om iemand uit zijn of haar omgeving uit te sluiten. Van die 154 aanvragen werden er 113 aanvaard.

De aanvragers waren ofwel:

- / De partner: 40
- / Een ouder: 38
- / Een kind: 9
- / Een ander familielid: 18
- / Een vriend of vriendin: 6
- / Een dokter: 1
- / Een andere persoon: 2

Aantal uitsluitingen dat de afgelopen jaren door een derde werd aangevraagd

Het aantal uitsluitingen dat door een derde wordt aangevraagd is sinds 2021 gestegen, wat erop wijst dat deze mogelijkheid steeds meer bekendheid krijgt.

	2020	2021	2022	2023
Aantal aanvragen	72	69	121	154
Goedgekeurde aanvragen	71	65	83	113

¹⁴ Van die aanvragen bleken 18 dossiers geen (of zeer weinig) door EPIS uitgevoerde controles te bevatten. Het is mogelijk dat de betrokken spelers kozen voor vergunde kansspelinrichtingen die niet over dit controlesysteem beschikken (cafés, dagbladhandels, Nationale Loterij) of hun toevlucht namen tot illegale goksites. Hierbij kunnen ook andere elementen ter overweging worden genomen om alsnog een uitsluiting toe te kennen.

UITSLUITINGEN OP VRAAG VAN EEN VOORLOPIG BEWINDVOERDER

De KSC kan ook personen van kansspelen uitsluiten die worden beschermd op grond van artikel 492/1 van het Burgerlijk Wetboek, op vraag van hun bewindvoerder. Op 31/12/2023 telde deze categorie 671 uitsluitingen (tegenover 563 op 31/12/2022).

UITSLUITINGEN OMWILLE VAN EEN COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

De wetgever verbiedt de toegang tot kansspelen aan personen in een collectieve schuldenregeling (CSR). Gokken mag immers niet gezien worden als een valabele oplossing voor financiële problemen. Dit is dus een beschermende maatregel die meestal louter een preventieve werking heeft.

Op 31/12/2023 waren er 65.956 personen met een toegangsverbod op grond van een collectieve schuldenregeling (tegenover 73.067 op 31/12/2022). Onder hen waren 1.160 personen eveneens uitgesloten op basis van een vrijwillige aanvraag (tegenover 1.154 in 2022).

De gegevens van de personen op wie deze maatregel betrekking heeft en die door de KSC worden ontvangen, zijn degene die zijn opgenomen in het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest (CBB), een bestand dat door de schuldbemiddelaars wordt aangevuld en door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders wordt beheerd.

De KSC ontvangt regelmatig berichten van spelers die het einde van hun CSR melden en vragen om het verbod op te heffen. De uitsluitingsmaatregel loopt echter pas automatisch ten einde wanneer het dossier uit het CBB wordt verwijderd. Enkel de schuldbemiddelaar en de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders hebben toegang tot het dossier, wat de tussenkomst van de KSC onmogelijk maakt.

UITSLUITINGEN OMWILLE VAN DE AARD VAN HET BEROEP

Op 31/12/2023 waren in totaal 58.299 personen uitgesloten omwille van de aard van hun beroep (tegenover 58.412 op 31/12/2022). Het gaat om:

- / 2.632 magistraten
- / 1.663 notarissen
- / 560 gerechtsdeurwaarders
- / 53.444 leden van de politiediensten (inclusief het administratieve politiepersoneel of CALog-personeel)

UITSLUITINGEN OMWILLE VAN EEN GERECHTELIJKE BESLISSING

Op 31/12/2023 waren er 4.191 personen preventief uitgesloten in afwachting van een uitspraak door de vrederechter. Het gaat hier om personen voor wie een verzoekschrift 'te beschermen personen' werd neergelegd.

GEBLOKKEERDE BEZOeken

Het EPIS-systeem is een effectief middel om de toegang tot fysieke kansspelinrichtingen of goksites te blokkeren voor uitgesloten spelers.

In 2023 werden 44.075 mensen online geblokkeerd, 1.617 bij het bezoeken van casino's, 5.661 in speelautomaten-hallen en 2.597 in wedkantoren, omdat zij zich op de EPIS-lijst bevonden.¹⁵

2.3. OVERLEG MET DE HULPSECTOR

Op 13/01/2023 vond er een overleg plaats met de actoren uit de hulpsector om de resultaten te presenteren en te bespreken van de enquête die werd gehouden onder spelers geregistreerd in EPIS. Hieruit kwam naar voor dat de communicatie met spelers en hun omgeving nog kon verbeterd worden. Om te garanderen dat deze aanbevelingen werden opgevolgd, werden vervolgens de berichten en brieven, die worden verstuurd in het kader van vrijwillige uitsluitingen of aanvragen tot uitsluitingen op vraag van een derde, geëvalueerd en verbeterd. De contactgegevens van de hulpverleningssector, die de KSC op haar website publiceert, werden ook geactualiseerd en er werd beslist om nog enkel de diensten te vermelden die beschikken over een expertise of een bewezen ervaring in het behandelen van personen met een gokprobleem. Deze contactgegevens bevinden zich [hier](#).

Op 30/03/2023 werd samen met enkele experts uit de hulpverlening bekeken hoe de cel 'Bescherming van de spelers' van de KSC beter kan communiceren met de omgeving van spelers in moeilijkheden en hoe de KSC de gokproblematiek beter onder de aandacht van het grote publiek kan brengen.

Op 27/11/2023 was er een overleg met de hulpverleningssector over het koninklijk besluit 'Reclame' en de toekomstige regelgeving voor online kansspelen. Het rapport van deze vergadering kan [hier](#) nagelezen worden.

2.4. NIEUWE INFORMATIEFOLDER VAN DE KSC

Een nieuwe editie van de folder in drie delen, waarvan er één uitneembaar is, met een uitsluitingsformulier, verscheen in december 2023. QR-codes leiden spelers nu naar informatie en contactgegevens op de website van de KSC, die regelmatig wordt bijgewerkt. Er is ook een nieuwe versie van de online folder beschikbaar.

De folder bestaat in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

2.5. FOLDER UITSLUITING VAN KANSSPELEN BEDOELD VOOR PROFESSIONALS BESCHIKBAAR

De folder over uitsluiting van kansspelen bedoeld voor professionele hulpverleners op de website van de KSC kreeg in maart 2023 een update. De folder is [hier](#) te raadplegen.

¹⁵ Een persoon wordt gezien als unieke bezoeker per kansspeloperator en het is daarom mogelijk dat een persoon meerdere keren tegelijk wordt geteld, bijvoorbeeld online en in een fysieke kansspelinrichting.

2.6. HULPLIJN

Spelers of personen uit hun omgeving kunnen 24/7 terecht op het gratis nummer S.O.S. Gokken (0800 35 777). De rol van deze hulplijn is strikt informatief. In juni 2023 kreeg het personeel van de hulplijn een actualisatie over de bestaande hulp- en beschermingsmaatregelen voor spelers. De cel 'Bescherming van de spelers' gaf twee informatiesessies aan de personen die verantwoordelijk zijn voor de opleiding van callcentermedewerkers, op 14/06/2023 in het Nederlands en op 15/06/2023 in het Frans. Het sjabloon met mogelijke antwoorden dat hen ter beschikking werd gesteld, werd volledig herzien om hun taak te vergemakkelijken.

In 2023 ontving de hulplijn 3.998 oproepen. Dit cijfer is stabiel in vergelijking met 2022, toen 3.891 oproepen werden ontvangen. 3.098 oproepen werden behandeld, wat neerkomt op 77,5% van de totale oproepen.

Het contract met onderaannemer IPG, in 2023 hernoemd tot Wengage, liep af op 31/10/2023. Dit bedrijf heeft als enige gereageerd op de aanbesteding die de KSC heeft uitgeschreven om het contract te verlengen.

De samenwerking zal daarom worden voortgezet voor een periode van 4 jaar.

2.7. GETUIGENISSEN

In februari en maart 2023 plaatste de KSC op haar website een nieuwe rubriek 'Getuigenissen'. Daar werden anonieme getuigenissen gepubliceerd van spelers over de periode waarin ze speelden, de problemen die ze ervaren door het gokken en over hun situatie na de uitsluiting en hoe de uitsluiting hen geholpen heeft. Spelers die moeilijkheden ervaren met gokken kunnen zo aangemoedigd worden om zich te laten uitsluiten.

2.8. VERTROUWENSPERSOON

Vanaf eind juli 2023 werd de mogelijkheid toegevoegd voor spelers die vrijwillig een uitsluiting aanvragen om bij die vrijwillige uitsluitingsaanvraag een vertrouwenspersoon op te geven. Deze vertrouwenspersoon wordt ingelicht over de uitsluiting, maar krijgt ook een bericht wanneer de speler zou vragen om de uitsluiting op te heffen. De vertrouwenspersoon kan op die manier extra ondersteuning bieden aan de speler, mocht dit nodig zijn.

2.9. ONDERZOEK IPSOS

In juni 2023 voerde het marktonderzoeksbureau Ipsos in opdracht van de KSC een enquête onder 1.000 jongeren tussen de 18 en 30 jaar. Het onderzoek heeft interessante informatie opgeleverd over hun gokgedrag, die werd gebundeld in een [rapport](#).

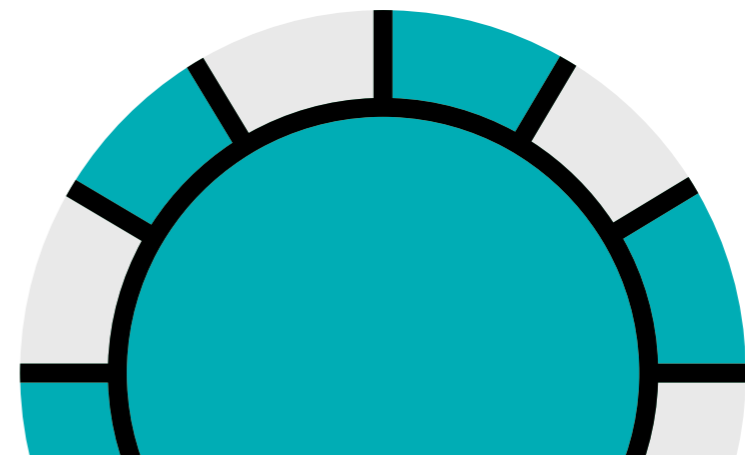
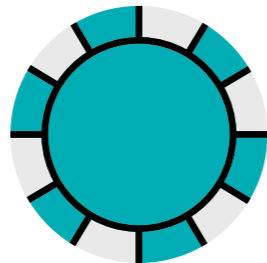
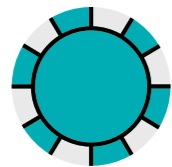
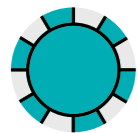
2.10. SAFER GAMBLING WEEK

Van 13-19/11/2023 vond de *Safer Gambling Week* plaats. Tijdens deze week, georganiseerd door de 'European Gaming and Betting Association' (EGBA), vonden er in heel Europa allerlei evenementen, activiteiten en een campagne op de sociale media plaats om mensen bewust te maken om op een veilige manier om te gaan met kansspelen. De KSC steunde dit initiatief voor een veiligere spelomgeving door erover te communiceren op haar sociale media.

2.11. OPLEIDING VOOR HET PERSONEEL VAN KANSSPELINRICHTINGEN

Op 15/12/2023 organiseerde de KSC een eerste Nederlandstalige opleidings sessie voor een vergunning D in Knokke. In de loop van 2024 wordt deze opleiding verder uitgerold.

Zie Hoofdstuk 3 Vergunningen – Personeel kansspelinrichtingen

HOOFDSTUK 3

VERGUNNINGEN

Op 31/12/2023 waren in totaal 14.549 vergunningen actief (A, A+, B, B+, C, D, E, F1, F1+ en F2).

3.1. CASINO'S (A)

Op 31/12/2023 waren er 9 vergunningen A en 9 bijhorende aanvullende vergunningen A+¹⁶ toegekend.

In 2023 werd de vergunning en de aanvullende vergunning voor het casino van Dinant hernieuwd voor een periode van 15 jaar.

De nieuwe aanvullende vergunning voor het casino van Middelkerke werd toegekend op 19/10/2023. De KSC keurde ook twee wijzigingen van URL voor vergunningen A+ goed.

3.2. SPEELAUTOMATENHALLEN (B)

Op 31/12/2023 waren er 175 vergunningen B en 49 vergunningen B+ toegekend.

In 2023 werden 12 vergunningen B voor een periode van 9 jaar hernieuwd, waarvan 6 een vervroegde hernieuwing met wijziging van het adres van de kansspelinrichting uitmaakten volgens de geldende verhuisregeling¹⁷.

Er werden ook 7 nieuwe aanvullende vergunningen B+ toegekend, twee aanvullende vergunningen B+ hernieuwd en drie aanvullende vergunningen B+ stopgezet. De KSC keurde ook vijf wijzigingen van URL voor vergunningen B+ goed.

3.3. CAFÉS (C)

Op 31/12/2023 waren er 4.667 actieve vergunningen C, tegenover 5.137 vergunningen op 31/12/2022. Vermoedelijk valt deze daling te verklaren door een algemene daling van het aantal drankgelegenheden.

In de loop van 2023 werden 732 nieuwe aanvragen voor een vergunning C toegekend en werden 465 aanvragen tot hernieuwing van een vergunning C voor een periode van vijf jaar goedgekeurd.

Een aantal (38) nieuwe vergunningsaanvragen en hernieuwingsaanvragen (10) werd geweigerd.

	2019	2020	2021	2022	2023
Toekenning	1.372	740	573	737	732
Hernieuwing	366	329	436	342	465
Weigering van toekenning	65	40	17	31	38
Weigering van hernieuwing	13	10	9	15	10
Verlopen zonder vraag tot hernieuwing	399	289	236	409	295
Stopzetting van de activiteiten	546	416	659	451	666

¹⁶ Stopzettingen en toekenningen van dezelfde aanvullende vergunningen A+, B+ en F1+ worden niet vermeld bij deze cijfers, daar dit een nulresultaat oplevert. Zie hierover Hoofdstuk 6 - Juridische ontwikkelingen - Cumul.

¹⁷ De informatieve nota n° 30 van 12/10/2022 verving de vroegere verhuisregeling en bepaalt dat – bij gebrek aan een wettelijke regeling die voorziet in een vereenvoudigde procedure voor de verhuis van een kansspelinrichting klasse II – een verhuisaanvraag voortaan behandeld wordt als een vervroegde hernieuwingsaanvraag van de vergunning met wijziging van het adres van de kansspelinrichting.

3.4. PERSONNEL DES ÉTABLISSEMENTS DE JEUX DE HASARD (D)

Op 31/12/2023 waren er 7.428 actieve vergunningen D.

In 2023 werden er 1.200 nieuwe aanvragen tot een vergunning D ingediend.

Het secretariaat van de KSC hernam de opleidings sessies voor de aanvragers¹⁸ van een vergunning D. De eerste Nederlandstalige sessie vond plaats in Knokke op 15/12/2023. Een tachtigtal werknemers van casino's, speelautomatenhallen of wedkantoren volgden deze sessie. Voortaan is deze opleiding verplicht om een vergunning klasse D te verkrijgen. Tussen januari en einde maart 2024 volgen nog 5 andere sessies¹⁹, waarna ook de Franstalige opleidingen opnieuw aanvangen.

Tijdens die opleidingen komen niet alleen de Kansspelwet en de controle door de KSC aan bod, maar sensibiliseert de hulpverleningssector ook de werknemers over het mogelijke verslavingsgevaar van kansspelen ter bescherming van de spelers²⁰.

3.5. LEVERANCIERS EN HERSTELLERS VAN KANSSPELTOESTELLEN (E)

Op 31/12/2023 waren er 173 actieve vergunningen E.

In de loop van 2023 werden 6 nieuwe vergunningen E toegekend, 8 dossiers hernieuwd en 3 vergunninghouders vroegen om hun vergunning stop te zetten na toekenning.

3.6. WEDDENSCHAPPEN (F1, F2 EN F1+)

ORGANISATOREN VAN WEDDENSCHAPPEN

Op 31/12/2023 waren er 30 actieve vergunningen F1 en 24 actieve vergunningen F1+.

Er werden in 2023 geen nieuwe vergunningen F1 opengesteld of bestaande vergunningen hernieuwd.

De KSC keurde een wijziging van URL voor een vergunning F1+ goed.

WEDKANTOREN

Op 31/12/2023 waren er 467 vergunningen F2 voor vaste kansspelinrichtingen IV (wedkantoren) toegekend, tegenover 535 vergunningen op 31/12/2022.

¹⁸ Voor de sinds 2015 hangende aanvragen.

¹⁹ Meer info hierover vindt u [hier](#)

²⁰ Zie ook hoofdstuk 6 – Juridische ontwikkelingen – advies artikel 47.

Er werden in 2023 geen nieuwe vergunningen voor wedkantoren opengesteld. Wel werden er in 2023 283 vergunningen voor wedkantoren hernieuwd voor een periode van 3 jaar, waarvan 33 een vervroegde hernieuwing met wijziging van het adres van de kansspelinrichting uitmaakten volgens de geldende verhuisregeling²¹.

Tevens werden twaalf vergunningen voor wedkantoren vrijwillig stopgezet.

Sinds 25/05/2021 moeten de wedkantoren bij hun aanvraag voor hernieuwing een overeenkomst met de gemeente voegen. Voor een aantal hernieuwingen zijn de besprekingen met de stad of gemeente nog gaande, wordt er gezocht naar een andere locatie of is er een rechtszaak aangespannen tegen de beslissing om een overeenkomst te weigeren. Bij gebrek aan een overeenkomst werd in 93 dossiers nog gewacht op een hernieuwing, waaronder 70 dossiers die niet op tijd werden hernieuwd in 2023.

BOOKMAKERS

Op 31/12/2023 waren er 29 actieve vergunningen F2.

Er werden in 2023 geen nieuwe vergunningen F2 voor bookmakers open verklaard. Er werden 3 dossiers hernieuwd.

DAGBLADHANDELS

Op 31/12/2023 waren er 1.484 vergunningen voor dagbladhandels actief, tegenover 1.580 vergunningen op 31/12/22 en 1.812 vergunningen op 31/12/2021.

In 2023 werden er op basis van de regels van het koninklijk besluit van 17/02/2022 in totaal 190 vergunningen toegekend en 166 vergunningen hernieuwd. Tevens werden 17 nieuwe aanvragen en 21 vragen tot hernieuwing van een vergunning geweigerd op basis van die reglementering

De gevolgen van de regelgeving uit 2022 voor de dagbladhandels blijkt ook in 2023 duidelijk, want naast de 21 weigeringen tot verlenging hebben 82 vergunninghouders geen hernieuwing aangevraagd en zijn 151 opzeggingen geregistreerd.

Ook al bevat het enkele zwakke punten, toch is het koninklijk besluit²² ook gedurende 2023 een doeltreffend instrument gebleken om het probleem van de schijndagbladhandels te bestrijden. Voor de hernieuwingen in 2024 van bestaande vergunningen (met een geldigheidsduur van 3 jaar) zou de situatie vergelijkbaar moeten zijn.

RENBANEN

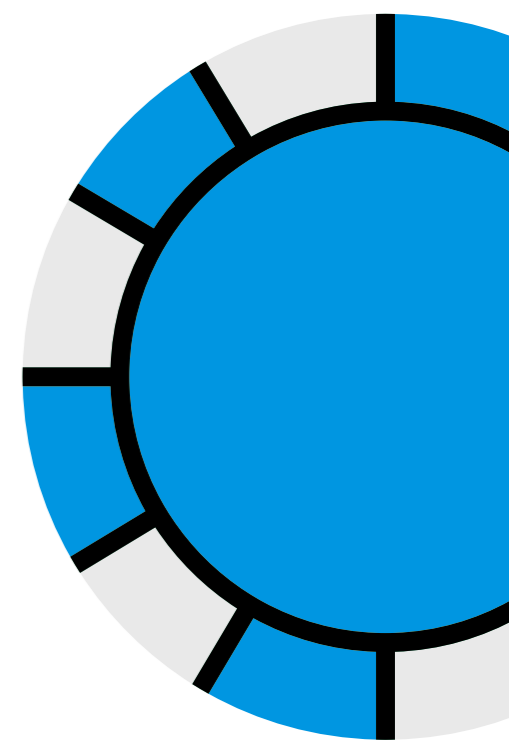
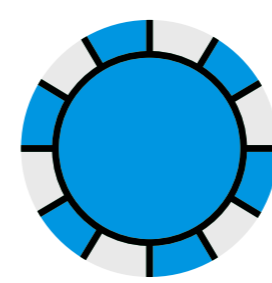
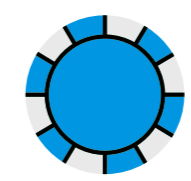
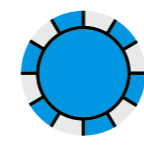
Op 31/12/2023 waren er vijf actieve vergunningen voor de vijf in België bestaande renbanen. Vier vergunningen daarvan werden in 2023 hernieuwd voor een periode van 3 jaar.

²¹ De informatieve nota n° 30 van 12/10/2022 verving de vroegere verhuisregeling en bepaalt dat – bij gebrek aan een wettelijke regeling die voorziet in een vereenvoudigde procedure voor de verhuis van een kansspelinrichting klasse II – een verhuisaanvraag voortaan behandeld wordt als een vervroegde hernieuwingsaanvraag van de vergunning met wijziging van het adres van de kansspelinrichting.

²² Zie ook Hoofdstuk 6 – Juridische ontwikkelingen – Procedure RvSt tegen koninklijk besluit

3.7. BELSPELEN

Er zijn in 2023 geen nieuwe vergunningen voor belpelen aangevraagd of toegekend. De laatste vergunning voor dergelijke spelen werd in 2022 stopgezet²³.

²³ De wet om justitie menselijker, sneller en strenger te maken III, aangenomen op 11/01/2024, schaft de vergunningen G1 en G2 af.

HOOFDSTUK 4

DE KANSSPELMARKT IN CIJFERS

Met het oog op de redactie van het jaarverslag, verstuurde het secretariaat van de KSC aan alle vergunninghouders A, B, E en F1 een formulier om de financiële gegevens van het voorgaande jaar op te vragen en wijdde op basis van deze cijfers en van de jaarlijkse balansen een hoofdstuk aan de financiële gegevens in het jaarverslag.

Tot in 2023 bestond er een aanzienlijk tijdsverschil, aangezien de financiële gegevens van het jaar X werden opgenomen in het jaarverslag gepubliceerd in het jaar X+2. Dit werd o.a. veroorzaakt door de input en verwerking van boekhoudkundige gegevens uit de balansen van de verschillende operatoren. Aangezien de afsluiting van het boekjaar niet noodzakelijk samenvalt met het gewone kalenderjaar, leidde deze werkwijze tot vertragingen, en werd besloten om dergelijke gegevens niet langer te gebruiken.

Dankzij de goede medewerking van de sector is de KSC er in geslaagd om de financiële gegevens van 2022 te verzamelen en te analyseren in 2023 en deze werden in december 2023 afzonderlijk gepubliceerd in het verslag "De kansspelmarkt in cijfers (2022)".

De cijfers voor 2023 worden momenteel geregistreerd en geanalyseerd en zullen binnenkort in een apart verslag worden opgenomen.

Het is de wens van de KSC om, dankzij een grotere automatisering bij het verzamelen van de cijfers, deze in realtime te verkrijgen en zo de cijfers van 2024 te kunnen publiceren in het jaarverslag van 2024, dat in het voorjaar van 2025 openbaar wordt gemaakt.

HOOFDSTUK 5

CONTROLES

5.1. ADMINISTRatieve EN GERECHTELijke CONTROLES

5.1.1. VERBINDINGSOFFICIEREN

De administratieve en gerechtelijke controlecel verrichtte in 2023 heel wat controles. Hierbij werd nauw samengewerkt met de verbindingsofficieren.

In 2023 hebben de verbindingsofficieren die zijn gedetacheerd bij de KSC (hoofdinspecteurs Franky VANZANWEGHE en Thomas MOULARD en PC Christophe WIDAR) 341 verzoeken beantwoord (156 Franstalige, 184 Nederlandstalige en 1 Engelstalige) met betrekking tot 717 entiteiten (personen en vennootschappen), zowel in het kader van requisitoirs met betrekking tot onderzoeks- of informatiedossiers, als in het kader van de samenwerking met de cel "Matchfixing" van de federale politie.

Ze hebben ook 67 andere verzoeken van andere diensten of van de KSC beantwoord.

Samen hebben ze 282 processen-verbaal opgesteld (ontvangst van klachten, vaststellingen, inbeslagnames, verhoren, inlichtingen, ...) (NL: 103 - FR: 179), waaronder 64 aanvankelijke processen-verbaal in verband met dossiers met code 58 (inbreuken op de wet op de kansspelen).

Ze hebben ook 109 kansspeltoestellen (legaal of illegaal uitgebaat) in beslag genomen.

De verbindingsofficieren hebben bovendien deelgenomen aan twee interventies (beide in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen) waar positieve resultaten werden geboekt, dankzij de toepassing van artikel 15, § 1 van de wet op de kansspelen, op grond waarvan ze op elk ogenblik mogen binnentreden in inrichtingen die mogelijk worden gebruikt voor clandestiene spelen, met een voorafgaande machtiging door de rechter in de politierechtbank.

5.1.2. KLACHTENBEHANDELING

De controlecel behandelde iets minder dan 1.000 helpdesktickets²⁴, die zowel vragen om informatie als klachten kunnen bevatten. Het merendeel van deze tickets betreft ofwel vragen tot informatie ofwel individuele geschillen tussen burgers en operatoren, waarbij geen inbreuk op regelgeving kan worden vastgesteld. Deze laatste kunnen door de controlecel niet verder worden behandeld. Bij individuele geschillen raadt de controlecel aan om de Consumentenombudsdienst te contacteren.

Van alle ontvangen klachten werden er, wegens mogelijke inbreuken op de Kansspelwet en haar uitvoeringsbesluiten, 103 aan een diepgaand onderzoek onderworpen. De inhoud van deze klachten varieert, gaande van klachten over de toepassing van de online stortingslimiet, het aanbieden van bonussen online, mogelijke fraude bij een online kansspel, het aannemen van weddenschappen in dagbladhandels die niet voldoen aan de voorwaarden, tot het niet voldoen aan de technische vereisten zoals vereist in de protocollen. In een aantal gevallen gaf het onderzoek aanleiding tot een controle ter plaatse van de inrichting of een controle op afstand van de beschikbare gegevens.

Deze controles zijn opgenomen in het volgende deel.

²⁴ Het aantal behandelde klachten bedroeg in 2021 927 en in 2022 897.

5.1.3. CONTROLES BIJ OPERATOREN

CONTROLES OP HET TERREIN

In 2023 is in 583 inrichtingen waar kansspelen of weddenschappen worden aangeboden gecontroleerd. Waar nodig werd bijkomende informatie opgevraagd (o.a. camerabeelden, verduidelijking inzake werkwijze, ...). In 73 gevallen werd het opgesteld administratief proces-verbaal overgemaakt aan de cel sancties voor verder gevolg. In 424 gevallen werden geen of slechts minimale inbreuken vastgesteld die onmiddellijk werden geregulariseerd, en volgde er geen doorverwijzing naar de cel sancties. In 86 gevallen is het onderzoek nog niet afgerond.

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van het aantal controles uitgevoerd op het terrein, en het navolgend resultaat per type inrichting.

Controles op het terrein	Aantal gecontroleerde inrichtingen	Doorverwijzing cel sancties	Geen doorverwijzing cel sancties	In behandeling
Klasse I	3	2	1	0
Klasse II	71	7	42	22
Klasse III	265	37	197	31
Vaste klasse IV	67	14	36	17
Mobiele klasse IV	2			2
Dagbladhandel	175	16	149	10
Totaal	583	76	425	82

Hieruit blijkt dat 265 drankgelegenheden aan een controle werden onderworpen. Inbreuken waarvoor tot een doorverwijzing naar de cel sancties werd besloten, waren onder andere het blijven exploiteren van kansspelen zonder geldige vergunning (bijvoorbeeld bij een niet-tijdige hernieuwing van de vergunning of een overdracht van het café aan een derde), het onbeheerd achterlaten van de uitbaterskaart in de toestellen waardoor de leeftijdscontrole van de speler omzeild wordt, het ontbreken van folders waarin informatie over gokverslaving is terug te vinden of het niet dagelijks overmaken van de financiële gegevens van de toestellen.

Daarnaast kregen 175 dagbladhandels een bezoek van de cel controle. Inbreuken die tijdens deze controles werden vastgesteld, waren onder meer het consumeren van alcohol ter plaatse, het niet te koop aanbieden van 200 verschillende perstittels, het niet behalen van de vereiste omzet van 25.000 EUR uit de verkoop van pers, het overschrijden van de toegelaten oppervlakte van 3 m² inzake publiciteit voor de weddenschappen en het ontbreken van folders met informatie over gokverslaving.

In de gecontroleerde kansspelinrichtingen klasse II werd in enkele gevallen vastgesteld dat er kosteloos maaltijden en dranken werden aangeboden.

Als gevolg van de beschikking van 17/01/2023 van de Rechtbank van eerste aanleg in Namen mocht de controlecel op straffe van een dwangsom van 3.500 EUR per overtreding niet langer controles uitvoeren

betreffende de toepassing van de registratieplicht/EPIS controle in wedkantoren. Deze beslissing werd hervormd door het Hof van Beroep van Luik bij arrest van 24/10/2023. Daarnaast velde ook het Grondwettelijk Hof op 23/11/2023 een arrest met betrekking tot de modaliteiten inzake registratie. In navolging van deze rechterlijke beslissingen zijn de wedkantoren opnieuw verplicht om na te gaan of klanten niet zijn opgenomen in de EPIS-databank alvorens hen toegang te verlenen, en konden de controles hierop worden hervat sinds 1/12/2023.

Zie Hoofdstuk 7 Juridische ontwikkelingen

Ook al werd de controle op het correct toepassen van EPIS quasi het volledige jaar 2023 geschorst, toch werden de overige aspecten waaraan wedkantoren moeten voldoen wel gecontroleerd. Tijdens enkele controles werden inbreuken vastgesteld op het bijhouden van het register van klanten die voor een bedrag van meer dan 1.000 EUR inzetten.

De controlecel voerde 3 controles uit in een kansspelinrichting klasse I en II controles bij een mobiel wedkantoor. Hiervan zijn enkele dossiers nog lopende.

CONTROLES OP KANTOOR

Naast deze controles op het terrein, zijn eveneens controles van op afstand uitgevoerd, waarbij informatie werd opgevraagd aan vergunninghouders of nazicht werd uitgeoefend via de verkregen financiële protocolgegevens.

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van het aantal controles uitgevoerd op kantoor, en het navolgend resultaat per type inrichting.

Controles op kantoor	Aantal gecontroleerde inrichtingen	Doorverwijzing cel sancties	Geen doorverwijzing cel sancties
Klasse IV	38	0	38*
Dagbladhandel	165	17	148
online	27	10	17
Totaal	230	27	203

*deze dossiers werden doorverwezen naar de cel vergunningen

Van op kantoor werden de dagbladhandelaars het vaakst aan een controle onderworpen, en dit in het kader van de nieuwe regelgeving uit 2022.

In 145 gevallen werd een administratief proces-verbaal opgemaakt wegens de vaststelling dat de jaarlijkse inzetlimiet van 250.000 EUR was overschreden. Deze dagbladhandelaars werden verzocht om het aannemen van weddenschappen tijdelijk stop te zetten. In 2023 gaf slechts 1 dagbladhandelaar hier niet onmiddellijk gevolg aan, waardoor het dossier naar de cel sancties werd doorverwezen.

Bovendien werd aan 147 dagbladhandelaars (die in 2022 hun vergunning verkregen) 12 maanden na toekenning van de vergunning gevraagd aan te tonen dat voldoende omzet werd gerealiseerd uit de verkoop van pers

(namelijk 25.000 EUR). 60 dagbladhandelaars toonden aan dat ze aan deze voorwaarde voldoen. In 7 gevallen werd vastgesteld dat de minimale omzet niet werd gerealiseerd. Aan deze vergunninghouders werd gevraagd hun vergunning vrijwillig in te leveren. Twee dagbladhandelaars gingen hier reeds op in. Voor de andere 5 dagbladhandelaars was de deadline om de vergunning in te leveren eind 2023 nog niet verstreken. In 80 gevallen werd door de dagbladhandelaar nog geen document ter staving van de gerealiseerde omzet opgestuurd. In 9 gevallen werd hiervoor reeds een administratief proces-verbaal opgesteld en overgemaakt aan de cel sancties. Voor de overige 71 dagbladhandelaars was de deadline om te reageren eind 2023 nog niet verstreken.

Er werden daarnaast door de controlecel nog 11 administratieve processen-verbaal opgesteld voor dagbladhandelaars die ofwel geen 200 verschillende persartikelen te koop aanboden, ofwel weddenschappen na 20.00 u aannamen. In zeven gevallen werd het dossier aan de cel sancties overgemaakt.

Met betrekking tot de wedkantoren werden 38 administratieve processen-verbaal opgesteld nadat was vastgesteld dat voor deze kantoren sinds lange tijd geen financiële gegevens meer werden overgemaakt, wat erop wijst dat geen daadwerkelijke exploitatie meer plaatsvindt. Deze administratieve processen-verbaal werden niet naar de cel sancties maar wel naar de cel vergunningen doorverwezen die de aanvragen tot hernieuwing van de vergunning van deze wedkantoren behandelt.

Voor wat het online aanbod betreft stelde de controlecel 27 administratieve processen-verbaal op naar aanleiding van het onderzoek dat werd gevoerd in het kader van ontvangen klachten wegens mogelijke inbreuken op de toepassing van de regelgeving inzake de stortingslimiet door vergunde online operatoren. In 17 gevallen stelde de controlecel vast dat de opheffing van de stortingslimiet door de operatoren volledig correct was verlopen. In 10 gevallen oordeelde de controlecel dat de opheffing van de stortingslimiet niet conform de regelgeving was om reden dat de opheffing van deze limiet na de arresten 253.721, 253.722 en 253.723 van de Raad van State van 12/05/2022 van toepassing bleef ondanks het feit dat de speler niet voldeed aan de overgangsvoorwaarden. Deze dossiers werden doorverwezen naar de cel sancties.

CONTROLES KONINKLIJK BESLUIT 'RECLAME'

Op 01/07/2023 trad het koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels betreffende de reclame voor de kansspelen in werking.

De controlecel stelde naar aanleiding van ontvangen klachten of op basis van ambtshalve vaststellingen 104 administratieve processen-verbaal op met betrekking tot mogelijke inbreuken op deze nieuwe regelgeving door de vergunninghouders. 63 rapporten betroffen mogelijke inbreuken op het koninklijk besluit 'Reclame' in de reële wereld, 37 rapporten werden opgesteld naar aanleiding van online reclame op websites of sociale media en 4 dossiers kaderden in het aspect sportsponsoring.

Om reden dat deze regelgeving volledig nieuw is en er daarnaast in sommige gevallen beroep kan worden gedaan op een overgangsmaatregel, werd ervoor geopteerd deze mogelijke inbreuken stelselmatig aan de betrokken vergunninghouder te melden met de vraag om de publiciteit onmiddellijk te stoppen, of desgevallend een motivatie te bezorgen waarom de publiciteit volgens de vergunninghouder wel toegelaten zou zijn.

Zie Hoofdstuk 6 Sancties

Naar aanleiding van deze melding werd in 61 gevallen tot een onmiddellijke regularisatie van de inbreuk overgegaan. In 4 gevallen werd een afdoende motivatie overgemaakt om te besluiten dat de publiciteit voldoet aan de regelgeving en dus toegelaten is.

In 10 dossiers was de deadline die de betrokken vergunninghouders verkregen om te reageren eind 2023 nog niet verstreken.

Voor de overige 29 dossiers verkreeg de controlecel een motivatie op basis waarvan niet kon worden besloten of de publiciteit al dan niet toegelaten was. Deze dossiers werden voorgelegd aan de KSC, die in 28 individuele dossiers reeds een standpunt innam dat op zijn beurt aan de vergunninghouders werd meegedeeld. In 9 dossiers besloot de KSC dat de publiciteit toegelaten was. Wat de overige 19 dossiers betreft, gingen de betrokken vergunninghouders in 5 gevallen alsnog over tot regularisatie. Hiervan zijn 11 dossiers nog in behandeling. In de overige 3 dossiers besliste de vergunninghouder de publiciteit niet stop te zetten. Deze dossiers werden aan de cel sancties overgemaakt.

De door de KSC ingenomen standpunten worden sinds eind 2023 op de website van de KSC gepubliceerd en dit om de nodige transparantie te bieden en een *level playing field* te creëren voor alle operatoren.

Onderstaande tabel geeft het overzicht weer inzake controles op het koninklijk besluit 'Reclame', en het navolgend resultaat dat eraan werd gegeven.

Controles koninklijk besluit 'Reclame'	Aantal vaststellingen	Toegelaten	Regularisatie	Doorverwijzing cel 'Sancties'	In behandeling
	104	13	66	3	22

5.1.4. CONTROLES BIJ NIET-VERGUNDE OPERATOREN

Naast de controle van de vergunde inrichtingen, kwam de controlecel ook tussen bij de exploitatie van kansspelen waarvoor door de KSC geen vergunning is toegekend.

CONTROLE SPELEN ONDER ARTIKEL 3.3 VAN DE KANSSPELWET

Conform artikel 3.3 van de Kansspelwet worden sommige kaart-of gezelschapsspelen, alsook spelen uitgebaat door kermisexploitanten niet als kansspel beschouwd indien deze slechts een zeer beperkte inzet vereisen en aan de speler of gokker slechts een materieel voordeel van geringe waarde kunnen opleveren.

In afwachting van de uitoefening van de bevoegdheid van de Koning om deze bedragen te bepalen, werden door het College van Procureurs-Generaal bij de Hoven van Beroep enkele praktische toepassingsregels opgenomen in de Omzendbrief 07/2023.

Zie Hoofdstuk 7 Juridische ontwikkelingen

De controlecel ondernam in 2023 actie ten aanzien van twee vormen van spelen die onder de toepassing van dit artikel 3.3 van de Kansspelwet kunnen geklasseerd worden.

Zij controleerde 1 inrichting waar een pokertoernooi werd georganiseerd, waarbij werd nagegaan of de

toepassingsregels vervat in de Omzendbrief werden nageleefd. Er werden geen onregelmatigheden vastgesteld.

In een ander dossier werd vastgesteld dat bij een kermisexploitant bij het deelnemen aan een spel een materieel voordeel kon worden verkregen met een waarde van 1.100 EUR, hetgeen bezwaarlijk als materieel voordeel van geringe aard kan worden beschouwd zoals wordt beoogd door artikel 3.3 van de Kansspelwet. Daarop contacteerde de controlecel de burgemeester van de stad waar de kermis doorging met de vraag informatief op te treden.

CONTROLE ILLEGALE KANSSPELEN

De controlecel voerde tot slot ook controles uit op het illegaal aanbod van kansspelen.

Het secretariaat van de KSC leverde, samen met de gedetacheerde verbindingsofficieren, bijstand aan 2 interventies in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen waarbij in samenwerking met de lokale politiediensten werd tussengekomen tijdens de exploitatie van illegale poker cashgames.

Zie Hoofdstuk 5 Controles – Verbindingsofficieren

De controlecel bleef ook haar aandacht richten op het illegale online gokcircuit.

In 2023 werden op basis van klachten van spelers en van vaststellingen, in totaal 72 exploitanten in gebreke gesteld om hun sites ontoegankelijk te maken.

Naar aanleiding van deze ingebrekestelling, pasten 28 van deze operatoren hun website aan zodat deze niet langer toegankelijk was voor Belgische inwoners. In 1 dossier werd na overleg besloten dat de aangeboden spelen op de website niet voldeden aan de definitie van een kansspel. In de overige 14 gevallen was de in de ingebrekestelling vermelde regularisatietermijn eind 2023 nog niet verstreken.

In 29 gevallen werd vastgesteld dat de illegale operatoren ook na afloop van de regularisatietermijn vervat in de ingebrekestelling hun kansspelen bleven aanbieden aan Belgische inwoners.

Daarnaast werd begin 2023 ook vastgesteld dat 14 websites aan wie in 2022 reeds een ingebrekestelling werd verstuurd, zich nog steeds niet hadden geregulariseerd.

De niet-regularisatie, na in gebreke te zijn gesteld, gaf aanleiding tot het opstellen van 43 aanvankelijke processen-verbaal die voor verder gevolg werden overgemaakt aan de Procureur des Konings bij het parket van Brussel en aan de KSC die deze illegale websites op de zwarte lijst plaatste en vervolgens de internetproviders verzocht om de toegang tot deze sites vanuit België te blokkeren.

In totaal werden zo in 2023 60 URL's, gebaseerd op de vaststellingen vervat in de 43 processen-verbaal, op de zwarte lijst geplaatst.

De controlecel startte in 2023 ook met het aanpakken van publiciteit voor illegale online kansspelen.

Zij had hiertoe contacten met Google en Meta. Naar aanleiding van het contact met Google bekwam de controlecel de mogelijkheid om via een speciaal webformulier voor overheidsinstanties onwettelijke inhoud te rapporteren. Ook met Meta werd constructief samengewerkt in het kader van een publiciteit voor een illegale gokwebsite door middel van een video waarbij via AI misbruik werd gemaakt van de identiteit van een bekende voetballer.

De controlecel stelde daarnaast 1 *affiliate* website in gebreke die zijn publiciteit voor illegale websites specifiek richtte tot Belgische spelers. Deze *affiliate* paste hierop zijn website aan en informeert op heden Belgische inwoners op een correcte manier.

Er werd ook een exploitant aangeschreven die via zijn website waarop gratis pronostieken worden aangeboden, ook publiciteit voor niet-vergunde online kansspelen maakte. Ook op deze website werden de nodige aanpassingen gedaan.

Tot slot werd ook een streamingplatform aangeschreven waarop publiciteit wordt gemaakt voor illegale kansspelwebsites en apps en dit zowel via gesponsorde links en banners als tijdens de live-uitzendingen zelf. Het streamingplatform toonde zich bereid om de gesponsorde links en banners te verwijderen, maar wil de publiciteit tijdens live uitzendingen behouden. De communicatie met dit streamingplatform is nog lopende.

5.2. TECHNISCHE CONTROLE

Op 1/08/2023 werd de cel 'Technische evaluaties' uitgebreid met een nieuwe Franstalige medewerker, die het team aanzienlijk ondersteunt.

De cel werkt verder aan de reorganisatie en modernisering van de dienst.

Ze verleent ook haar medewerking aan de collega's van de controledienst bij controles ter plaatse en om inzicht te krijgen in de afwijkingen in de F-bestanden, en bij de strijd tegen illegale sites, taken waarover in dit hoofdstuk niet wordt gerapporteerd.

GOEDKEURINGEN VAN MODELLEN

In 2023 heeft de cel 'Technische evaluaties' 25 modellen goedgekeurd. In dat aantal is geen rekening gehouden met updates van reeds goedgekeurde dossiers (programma-updates als gevolg van bugfixes, ...).

Klasse	Goedkeuringen 2022	Goedkeuringen 2023
I	1	11
II	5	2
III	3	11
IV	1	1
Totaal	10	25

In klasse I is het aantal goedkeuringen van modellen aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2022, wat kan worden verklaard door het feit dat de fabrikanten de tijd hebben gehad om zich aan te passen en nieuwe modellen te laten certificeren sinds het arrest van de Raad van State van 9/03/2021 (250.035), waarbij de factor 1,36 bij de berekening van het verlies per uur wordt verboden.

In klasse III is er ook een duidelijke toename van het aantal goedkeuringen van modellen, hoewel 8 van de nieuwe aanvragen voor een modelgoedkeuring in Klasse III betrekking hebben op de toevoeging van een cashless-systeem aan reeds bestaande ontwerpen.

TESTEN VAN MACHINES

In 2023 werden 6 aanvragen voor het testen van nieuwe machinemodellen behandeld, waarvan 2 waarvoor een verlenging werd aangevraagd en 1 waarvoor 2 verlengingen werden aangevraagd.

VERGUNNING VOOR TAFELSPLEN IN CASINO'S

Er werden 3 vergunningsaanvragen voor tafelspelen ingediend en goedgekeurd: 1 voor het casino van Knokke en de 2 andere voor het casino van Namen.

IJKINGEN

De primitieve ijkingen in de inrichtingen van klasse I worden uitgevoerd door de dienst 'Technische evaluaties'. Voor de andere klassen worden ze uitgevoerd door een erkende instantie die de cijfers aanlevert.

De tabel hieronder toont het aantal controles voorafgaand aan de ingebruikname (primitieve ijkingen) die in 2023 zijn uitgevoerd voor alle soorten fysieke inrichtingen die kansspelen exploiteren.

Klasse	Nieuwe automaten of transformatiekits 2022	Nieuwe automaten of transformatiekits 2023
I	65	228
II	861	772
III	1.305	4.406
IV	214	736

De primitieve ijkingen zijn in 2023 sterk gestegen omdat het casino van Brussel ongeveer 10% van zijn automatenpark heeft vernieuwd en het casino van Oostende ongeveer een derde.

Er was een duidelijke verhoging van de primitieve ijkingen in klasse III. Het gaat voor het merendeel om transformatiekits voor bestaande automaten. De fabrikanten beschikken nu immers over de mogelijkheid om cashless-systemen te integreren in automaten met beperkte inzet.

In klasse IV werd ongeveer 90% van de primitieve ijkingen aangevraagd door dezelfde fabrikant, die spelen heeft ontwikkeld voor eenzelfde groep.

De volgende tabel heeft betrekking op de primitieve en de periodieke ijkingen in inrichtingen van klasse I.

	Primitieve ijkingen 2023	Periodieke ijkingen 2023
Blankenberge	6	40
Brussel	34	138
Chaufontaine	28	43
Dinant	14	39
Knokke	/	67
Middelkerke	25	28
Namen	21	105
Oostende	90	60
Spa	10	19
Totaal	228	539

Dankzij deze controles werden 28 overtredingen op de reglementering aan het licht gebracht en gecorrigeerd: 15 automaten hadden een defecte CPU-switch en 13 andere vertoonden configuratiefouten. Er konden nog andere fouten worden opgespoord en opgelost dankzij die controles, zoals: onjuiste aangiften (goedkeuringsnummer, serienummer) van automaten, wat leidde tot fouten in de F-bestanden die naar de KSC werden verstuurd, fouten in de toewijzing van de communicatiemodule van bepaalde automaten.

REORGANISATIEPROCES

De cel 'Technische evaluaties' zet haar belangrijke inspanningen voort met als doel het bijwerken van de procedures die haar taken en de verschillende gerelateerde processen beschrijven, niet alleen om meer duidelijkheid te scheppen binnen het secretariaat van de KSC, maar ook om beter in te spelen op de behoeften van de sector. Dit proces zal zich nog in 2024 verderzetten.

HOOFDSTUK 6 SANCTIES

ALGEMEEN

De KSC heeft de bevoegdheid te sanctioneren in geval van inbreuken op de Kansspelwet en op haar uitvoeringsbesluiten. Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikelen 15/2 en 15/3 van de Kansspelwet, waarin staat dat het mogelijk is om een administratieve sanctie (artikel 15/2) en/of, indien de inbreuk een strafrechtelijk karakter heeft, een administratieve geldboete (artikel 15/3) op te leggen.

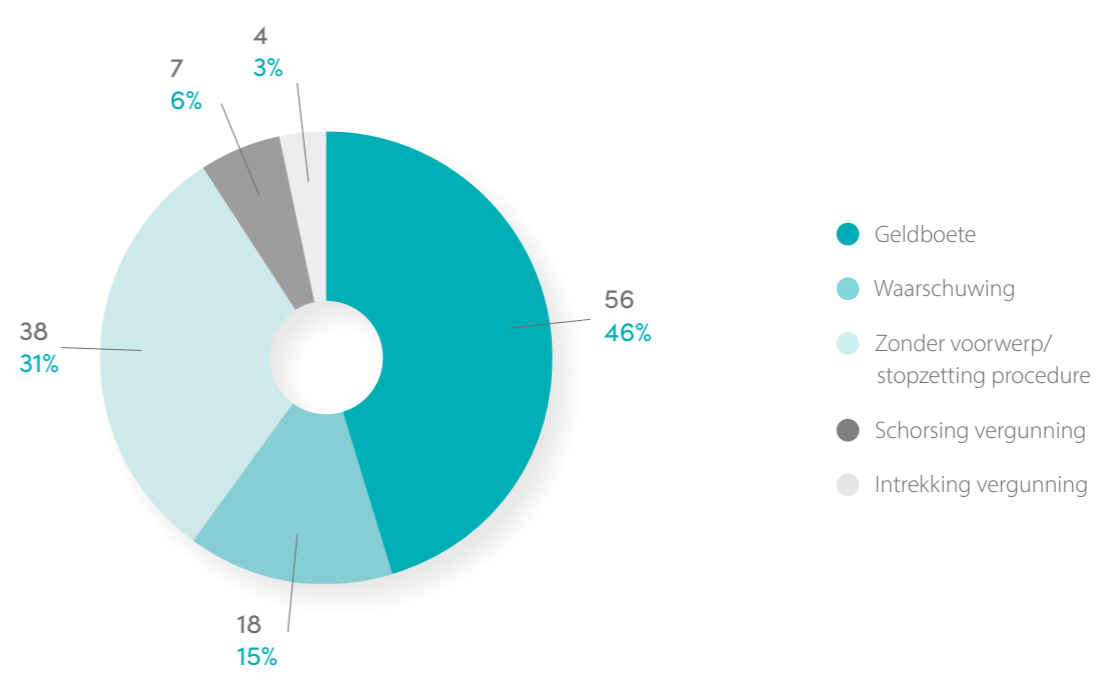
SANCTIEBESLISSINGEN

De KSC nam 123 sanctiebeslissingen in 2023²⁵ waarvan **48 beslissingen** in sanctieprocedures die reeds in 2022 werden opgestart en 75 in dossiers in 2023 opgestart. Van de **75 procedures opgestart en beslist in 2023**, werden in 28 procedures (37%) schriftelijke verweermiddelen ingediend, in 19 procedures (25%) werd verzocht om mondeling verweer te mogen voeren en in 28 procedures (37%) werd geen verweer ingediend.

De gemiddelde doorlooptijd²⁶ van een sanctieprocedure bedraagt ongeveer 2 à 3 maanden en is afhankelijk van het al dan niet indienen van verweermiddelen door de betrokkene.

De KSC opende in 2023 in totaal 137 sanctieprocedures, dit is evenveel als in 2022. Voor de dossiers die nog niet afgerond zijn (62) zal een beslissing in 2024 worden genomen.

De inhoud van de 123 sanctiebeslissingen van 2023 verhouden zich als volgt:

Het aantal procedures dat werd afgesloten zonder sanctie (zonder voorwerp/stopzetting procedure²⁷) is gestegen van 6 in 2022 naar 38 in 2023. Deze evolutie heeft overwegend twee oorzaken:

Eerzijds kunnen dergelijke beslissingen het gevolg zijn van een regularisatie. Omwille van de efficiëntie en om

²⁵ In 2022 had ze 133 beslissingen uitgesproken.
²⁶ Hiermee wordt de periode bedoeld tussen de opstart van de sanctieprocedure tot de sanctiebeslissing genomen door de KSC.
²⁷ Hoewel beide soorten beslissingen inhoudelijk te onderscheiden vallen, werden zij in de rapporten allen onder dezelfde noemer weergegeven. Dit zal aangepast worden in 2024.

een omslachtige sanctieprocedure te vermijden (beslissing tot opening – convocatie betrokkene via aangetekend schrijven – inzage dossier - ontvangst verweermiddelen – organisatie hoorkamer – rapportering – redactie eindbeslissing), wordt bij bepaalde overtredingen de mogelijkheid tot onmiddellijke regularisatie voorgesteld aan de betrokkenen. Als pas wordt overgegaan tot regularisatie na de opstart van een sanctieprocedure, kan de KSC de sanctieprocedure zonder voorwerp verklaren of alsnog de procedure stopzetten.

Zie Hoofdstuk 5 Controles

Anderzijds kan na een grondiger onderzoek van een dossier blijken dat de vermoedelijke inbreuk niet is vastgesteld en dat de procedure niet had mogen worden opgestart.

Opgestarte sancties per jaar en hun resultaat²⁸

Jaar	Totale opstart	Opstart adm. sanctie	Effectieve adm. sanctie	Zonder voorwerp	Opstart adm. boete	Opgelegde adm. boete	Zonder voorwerp	Bedrag	Geïnd bedrag
2018	18	13	9	4	5	5	0	12.000 EUR	2.000 EUR
2019	54	16	10	6	38	33	5	105.774 EUR	40.274 EUR
2020	60	20	15	5	40	29	11	65.948 EUR	8.798 EUR
2021	118	43	33	10	75	69	6	3.081.222 EUR	153.614 EUR
2022	137	42	28	4	95	47	2	1.531.808 EUR	187.400 EUR
2023	137	88	23	36	49	20	0	1.121.250 EUR	236.725 EUR
Totaal								5.918.002 EUR	628.811 EUR

ADMINISTRATIEVE SANCTIES

De maatregelen bedoeld in artikel 15/2 van de Kansspelwet zijn administratieve maatregelen die kunnen worden opgelegd los van eigenlijke strafsancties of de administratieve geldboeten bedoeld in artikel 15/3 van de Kansspelwet.

Het opleggen van een administratieve maatregel op basis van artikel 15/2 van de Kansspelwet is vooral bedoeld om strafrechtelijke gedragingen in de toekomst te ontmoedigen.

Deze administratieve sancties kunnen per definitie enkel worden opgelegd ten aanzien van vergunninghouders. Dit betekent dat een dergelijke sanctie niet kan worden opgelegd ten aanzien van illegale aanbieders van kansspelen. Dit betekent ook dat een sanctieprocedure op basis van artikel 15/2 zonder voorwerp valt indien in de loop van de procedure de vergunning wordt beëindigd (bijvoorbeeld in het kader van vrijwillige stopzetting).

De beslissingen van de KSC zijn niet te veralgemenen maar zijn daarentegen geïndividualiseerd. Niet elke inbreuk wordt dus op dezelfde manier gesanctioneerd. De keuze van een sanctie hangt af van de bijzondere omstandigheden van elk afzonderlijk dossier.

In 2023 werd in 4 gevallen de vergunning ingetrokken. In 3 gevallen betrof het een schijndagbladhandel en in 1 geval een café waarbij de bingo's voor iedereen toegankelijk waren door het ter beschikking stellen van een onbeheerde uitbaterskaart.

²⁸ Hierbij wordt geen rekening gehouden met het jaartal van uitspraak. Dat maakt dat de cijfers soms verschillen van wat in de tekst is opgenomen.

In 7 dossiers legde de KSC een schorsing op, ofwel voor het ter beschikking stellen van een onbeheerde uitbaterskaart op de bingo's, ofwel voor dagbladhandelaars die de voorwaarden hadden overschreden om kansspelen te exploiteren als nevenactiviteit.

Er werd ook 18 keer een waarschuwing uitgesproken, zowel in dossiers waar er sprake was van een onbeheerde uitbaterskaart als in dossiers waarbij dagbladhandelaars de voorwaarden hadden overschreden om kansspelen te exploiteren als nevenactiviteit. In een aantal gevallen werd een waarschuwing opgelegd ten aanzien van de leverancier van kansspelen (vergunninghouder E) wegens de exploitatie van kansspelen zonder vergunning in een café (door de vergunninghouder C).

ADMINISTRATIEVE GELDBOETES

In 2023 heeft de KSC 56 geldboetes opgelegd. In het merendeel van de gevallen ging het om een inbreuk op artikel 4, §1 van de Kansspelwet (illegale exploitatie van kansspelen) of artikel 4, §2 van de Kansspelwet (deelname aan een illegaal kansspel).

EEN GELDBOETE KAN ENKEL BIJ BEPAALDE INBREUKEN WORDEN OPLEGGE

In artikel 15/3 worden de inbreuken opgesomd waarvoor de KSC een administratieve geldboete kan opleggen. Via de 'Wet om Justitie menselijker, sneller en straffer te maken' IIbis²⁹ werd bijkomend in de mogelijkheid voorzien van een boete bij inbreuken op de regels van het koninklijk besluit 'Reclame'. Over deze toevoeging is een prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof.

DE KSC KAN BIJ HET OPLEGGEN VAN EEN BOETE DE GUNST VAN HET UITSTEL VERLENEN

Bij de 'Wet om Justitie menselijker, sneller en straffer te maken' IIbis werd voorzien in de mogelijkheid tot het verlenen van een geldboete met uitstel.³⁰ Sedert 2023 kan de KSC dus de tenuitvoerlegging van de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete geheel of gedeeltelijk uitstellen op voorwaarde dat de overtreder in de drie jaar voorafgaand aan de inbreuk geen andere administratieve of strafrechtelijke boetes voor inbreuken op de Kansspelwet heeft ontvangen.

Het uitstel geldt voor een periode van drie jaar. Het uitstel wordt automatisch herroepen wanneer tijdens de proeftijd een nieuwe inbreuk wordt begaan die aanleiding geeft tot een beslissing tot het opleggen van een nieuwe administratieve of strafrechtelijke geldboete.

In 2023 heeft de KSC in 7 dossiers de gunst van het uitstel geheel of gedeeltelijk toegekend.

BIJNA 90% VAN DE OPLEGGEDE BOETES BLIJFT ONBETAALD

De KSC heeft in 2023 in totaal voor 1.121.250 EUR aan geldboetes opgelegd. Hiervan kon slechts 236.725 EUR effectief worden geïnd. Meer dan 1 miljoen EUR aan boetes werd opgelegd aan buitenlandse aanbieders van illegale kansspelen waarvoor de invordering dikwijls dode letter blijft³¹. De niet-geïnde boetes worden doorgestuurd naar het incassobureau bij de FOD Financiën. De KSC heeft geen zicht op de geïnde vorderingen door de FOD Financiën.

²⁹ Wet van 6/12/2022 om Justitie menselijker, sneller en straffer te maken IIbis, inwerkingtreding 31/12/2022.

³⁰ Artikel 15/3, §6 van de Kansspelwet.

³¹ Ook een beroep tegen een geldboete heeft een schorsende werking maar dit betreft in 2023 slechts 2 gevallen.

Overzicht administratieve geldboetes sedert 2018

Jaar	Bedrag	Geïnd	Niet-geïnd
2018	12.000 EUR	2.000 EUR	10.000 EUR
2019	105.774 EUR	40.274 EUR	65.500 EUR
2020	65.948 EUR	8.798 EUR	57.150 EUR
2021	3.081.222 EUR	153.614 EUR	2.927.608 EUR
2022	1.531.808 EUR	187.400 EUR	1.344.408 EUR
2023	1.121.250 EUR	236.725 EUR	884.525 EUR
Totaal	5.918.002 EUR	628.811 EUR	5.289.191 EUR (89%)

BEROEP TEGEN SANCTIEBESLISSINGEN KSC

SLECHTS 5 SANCTIEBESLISSINGEN VAN DE KSC WERDEN IN 2023 AANGEVOCHTEN

De beroepsmogelijkheden tegen de sanctiebeslissingen van de KSC zijn verschillend afhankelijk van de soort sanctie. Een beslissing tot het opleggen van een administratieve sanctie op basis van artikel 15/2 van de KSC kan worden aangevochten bij de Raad van State binnen een termijn van 60 dagen na kennisgeving.

Het beroep tegen de beslissing tot opleggen van een administratieve geldboete werd expliciet in de Kansspelwet voorzien in artikel 15/7. Een beroep moet binnen een termijn van een maand worden ingesteld bij de Rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats of maatschappelijke zetel.

Tegen de beslissing van de Rechtbank van eerste aanleg is alleen een voorziening in Cassatie mogelijk. In 2023 werden twee beroepsprocedures tegen het opleggen van een geldboete ingeleid bij de Rechtbank van eerste aanleg. Bij de Raad van State werden bovendien drie verzoekschriften ingediend tegen administratieve sancties.

INBREUKEN OP DE KANSSPELWET ZIJN ONOPZETTELIJKE MISDRIJVEN

De strafrechtelijke indeling van misdrijven in opzettelijke en onopzettelijke misdrijven, heeft betrekking op het moreel element van het misdrijf, m.n. op de schuldvorm die wordt vereist opdat het misdrijf zou zijn voltrokken: opzettelijke misdrijven zijn gedragingen die slechts strafbaar zijn voor zover de dader ze met opzet heeft gesteld, onopzettelijke misdrijven daarentegen zijn gedragingen die strafbaar zijn los van de vraag of de dader al dan niet met opzet handelde.³²

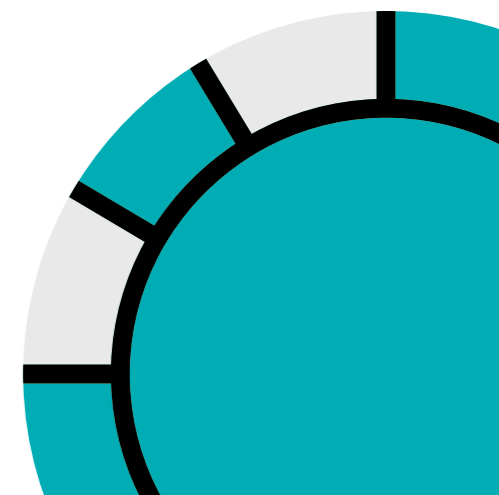
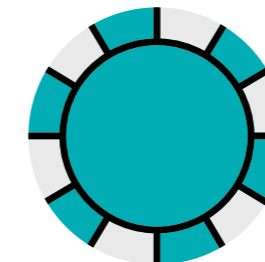
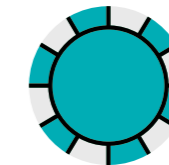
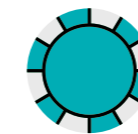
Het onopzettelijk karakter van inbreuken op artikel 4, §1 (geen vergunning) en art. 62 (foutieve registratie spelers) van de Kansspelwet werd bevestigd door de Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel waar zij oordeelde dat het ontbreken van het kwaadwillig oogmerk het sanctioneerbaar karakter van de inbreuk niet wegneemt.³³

³² Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Chris Van den Wyngaert, Antwerpen-Apeldoorn, Maklu, 2011, p. 211.

³³ Rb. Brussel (NI.) 13/03/2023, nr. 23/3011.

DE INBREUKTERMIJN

De Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel heeft geoordeeld dat de periode van inbreuk voor het illegaal exploiteren van een goksite wordt berekend vanaf de oprichting van de vennootschap tot het moment van opname in de zwarte lijst.³⁴ Tegen deze beslissing is momenteel beroep ingesteld bij het Hof van Cassatie.

³⁴ Rb. Brussel (NI.) 26/06/2023, nr. 23/7380.

HOOFDSTUK 7

JURIDISCHE ONTWIKKELINGEN

7.1. JURIDISCHE ONTWIKKELINGEN

7.1.1. REGISTRATIE EN EPIS

Voor sommige personen is de deelname aan kansspelen verboden via het EPIS-systeem.

[Zie Hoofdstuk 2 Bescherming van de spelers](#)

Hierdoor hebben zij geen toegang tot de casino's en speelautomatenhallen, en kunnen zij niet deelnemen aan online kansspelen. In 2022 is de toepassing van het EPIS-systeem uitgebreid naar de fysieke wedkantoren.³⁵

De Rechtbank van eerste aanleg te Namen, zetelend in kort geding, heeft de uitwerking van deze regelgeving begin 2023 opgeschort.³⁶ Deze beslissing wordt gemotiveerd door een aantal gebreken, onder andere in het kader van de regelgeving inzake privacy en bescherming van persoonsgegevens, waaronder de Algemene Richtlijn Gegevensbescherming (*GDPR*). De wedkantoren waren dus niet langer verplicht om de EPIS-controle uit te voeren, en de rechtbank verbood aan de Belgische Staat om nog controles uit te voeren hierop.

Het Hof van Beroep te Luik was eind 2023 van oordeel dat het hoogdringend karakter niet was aangetoond, en heeft deze uitspraak hervormd.³⁷

De 'Wet om Justitie menselijker, sneller en straffer te maken' II van 30/07/2022 heeft in de Kansspelwet onder meer een verplichting ingevoerd om bij de registratie een foto te bewaren van de speler en heeft de bewaartermijn voor de overige gegevens van spelers vastgelegd op 10 jaar. Het Grondwettelijk Hof heeft deze bepalingen vernietigd maar benadrukt terzelfdertijd dat het EPIS-systeem van toepassing blijft in de wedkantoren.³⁸

Momenteel ondergaat de Kansspelwet enkele voorstellen tot wijziging die de registratie en het EPIS-systeem moeten wijzigen en moderniseren en beter aanpassen aan de vereisten inzake privacy en gegevensbescherming.

7.1.2. RECLAME VOOR KANSSPELEN

Het koninklijk besluit van 27/02/2023 tot bepaling van de nadere regels betreffende de reclame voor de kansspelen werd op 8/03/2023 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en trad deels in werking op 1/07/2023.

Bij het ontwerp van dit besluit werd de KSC niet verzocht hierover een advies te formuleren, ook al had ze dat uitdrukkelijk gevraagd in haar standpunt van april 2022. Hoewel de KSC voorstander is van een inperking van reclame, betreurt ze de inhoud van het gepubliceerde besluit omdat het op sommige vlakken onduidelijk is en aanleiding geeft tot diverse interpretaties. Sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 27/02/2023 ontving de KSC talrijke vragen over de interpretatie van de nieuwe regelgeving.

De KSC heeft geen regelgevende bevoegdheid en het is niet haar rol om (eventuele) tekortkomingen in het koninklijk besluit te corrigeren of algemeen geldende regels vast te stellen wanneer de tekst van het koninklijk besluit ruimte laat voor interpretatie over wat al dan niet als een inbreuk kan worden beschouwd. De KSC kan de regelgeving enkel toepassen op concrete gevallen, rekening houdend met de bijzondere en specifieke elementen van elk dossier, die per definitie niet altijd te veralgemenen zijn. Ze doet dit en ze zal dit blijven doen in een geest

³⁵ Dit is gebeurd door middel van een reeks wijzigingen aan het [koninklijk besluit van 15/12/2004](#) betreffende het toegangsregister in de speelzalen van kansspelinrichtingen van klasse I, II en de vaste kansspelinrichtingen klasse IV, en aan het [koninklijk besluit van 15/12/2004](#) betreffende het instellen van een systeem van informatieverwerking voor spelers aan wie de toegang tot kansspelinrichtingen van klasse I, klasse II en tot de vaste kansspelinrichtingen klasse IV wordt ontzegd.

³⁶ Rb. Namen 17/01/2023, nr. 2023/470.

³⁷ Luik 24/10/2023, nr. 2023/5627.

³⁸ GwH 9/02/2023, nr. 25/2023.

van dialoog door de betrokken partijen de kans te geven hun opmerkingen te formuleren vooraleer een eventuele sanctieprocedure wordt opgestart. Omwille van de transparantie, heeft de KSC beslist om de manier waarop de dienst controle tot hiertoe de dossiers met betrekking tot het koninklijk besluit heeft behandeld, te publiceren op haar website. Zij heeft hierbij de operatoren uitdrukkelijk opgeroepen om de toegelaten reclame te maken met de nodige terughoudendheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De tekortkomingen van het koninklijk besluit en de onduidelijkheden leidden tot talrijke jurisprudentiële beroepen. Op 28/06/2023 verbood de Rechtbank van eerste aanleg van Doornik, in kort geding, de Belgische Staat (en dus de KSC) om een sanctie op te leggen « à l'égard des parties demandereses en raison de l'apposition de la marque ou du logo lorsque cette apposition ne vise pas la promotion des jeux de hasard ou à inciter à participer à de tels jeux, sous peine d'une astreinte de 5.000 EUR par infraction à compter de la signification du présent jugement ». Er werd gepreciseerd dat « Cette mesure prendra fin lorsque le Conseil d'Etat ou un juge du fond aura statué sur le recours introduit ou à introduire par les parties ».

(Vrije vertaling: "aan de eisende partijen voor het aanbrengen van het merk of logo wanneer dit aanbrengen niet tot doel heeft om de kansspelen te promoten of aan te zetten tot gokken, op straffe van een dwangsom van 5.000 EUR per inbreuk vanaf de datum van betekening van dit vonnis". Er werd gepreciseerd dat "deze maatregel zal eindigen wanneer de Raad van State of een rechter ten gronde uitspraak heeft gedaan over het door de partijen ingestelde of in te stellen beroep".)

De KSC leeft natuurlijk deze beslissing na.

In dezelfde beschikking heeft de rechtbank een prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof en acht procedures zijn nog aanhangig bij de Raad van State die strekken tot de vernietiging van het koninklijk besluit. De vorderingen tot schorsing heeft de Raad van State al afgewezen.

De KSC wacht de uitspraken af en hoopt dat deze een einde kunnen brengen aan de juridische onzekerheid.

7.1.3. KONINKLIJKE BESLUITEN 'ONLINE'

De Kansspelwet bevat enkele algemene bepalingen voor *online* kansspelen, en heeft aan de Koning de bevoegdheid verleend om de nadere voorwaarden te bepalen. Deze bevoegdheid is momenteel nog niet (volledig) uitgeoefend en de regels voor *online* kansspelen zijn momenteel nog niet compleet.

In 2021 heeft de KSC een [preliminair advies](#) gepubliceerd met enkele punten die, volgens haar, belangrijk zijn om te reglementeren.

In het najaar van 2023 stelde de regering een ontwerp op van *koninklijk besluit houdende de kansspelen en weddenschappen uitgbaat via informatiemaatschappij-instrumenten* en heeft de KSC gevraagd om hierover een advies te mogen uitbrengen. Hoewel de termijn om dit advies uit te brengen uitermate kort was (slechts enkele dagen), heeft de KSC een advies gecommuniceerd, gelet op het groot belang van deze thematiek.

Niettegenstaande de KSC vooral tevreden was dat er na 13 jaar een initiatief werd genomen om eindelijk online kansspelen te reglementeren, stelde zij enkele belangrijke gebreken vast in het ontwerp die volgens haar niet bijdragen aan de bescherming van de meest kwetsbare spelers, en betreurde ze dat er geen maatregelen waren genomen inzake de zorgplicht en de strijd tegen het illegale aanbod, en waarschuwde zij voor enkele potentieel contraproductieve effecten van sommige maatregelen. Bijkomend legde de KSC het accent op het belang van overleg met alle actoren, een grondige analyse van de regels inzake GDPR en de nood aan onafhankelijke, objectieve studies op basis waarvan sommige voorgestelde grenzen en limieten kunnen worden voorgesteld.

De KSC hoopt dat de regering hiermee rekening zal houden.

7.1.4. DAGBLADHANDELAARS

Dagbladhandelaars kunnen een vergunning klasse F2 bekomen, die hen toelaat om weddenschappen aan te nemen. Deze activiteit moet beperkt blijven tot een "strik omschreven nevenactiviteit".³⁹ Een koninklijk besluit van februari 2022 heeft deze voorwaarde verder uitgewerkt, met vereisten op onder meer het aantal perstitels, de aanwezige reclame, en de jaarlijkse omzet uit weddenschappen.⁴⁰ Tegen dit koninklijk besluit zijn momenteel 7 beroepen tot nietigverklaring aanhangig bij de Raad van State.

In de loop van 2023 werd in twee verslagen van de Auditeur geadviseerd om dit koninklijk besluit 'Dagbladhandelaars' te vernietigen, onder andere omdat sommige bepalingen in het koninklijk besluit onduidelijk zouden zijn, omdat de gekozen grenzen onvoldoende onderbouwd zouden zijn en omdat er geen overgangsregelingen werden voorzien voor de beperking van 20% van de jaaromzet. De KSC wacht ook hier de beslissingen af.

7.1.5. WETSVORSTEL VAN HECKE

In 2019 werd een [wetsvoorstel](#) tot wijziging van de wet van 07/05/1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers ingediend door de heer Stefaan VAN HECKE c.s.⁴¹

Dit wetsvoorstel was oorspronkelijk bedoeld om personen die verslaafd zijn aan kansspelen een betere bescherming te bieden, met name door het verbieden van de zogenaamde 3.3-automaten, het verbieden van het cumuleren van vergunningen online, het verhogen van de leeftijd (21 jaar in plaats van 18 jaar, ook voor de spelen van de Nationale Loterij) en het verbod op reclame voor kansspelen (onder voorbehoud van bepaalde vergunningen die zijn toegekend bij koninklijk besluit).

In 2020 werd de voorzitter van de KSC uitgenodigd door de Commissie voor de Justitie van de Kamer om haar advies over dit voorstel te geven. Dit voorstel werd opnieuw op de agenda van de Commissie voor de Justitie geplaatst in februari 2022 en er werden meerdere amendementen ingediend, met een aanzienlijke wijziging van het oorspronkelijke voorstel tot gevolg. De KSC heeft bijgevolg verzocht een nieuw [advies](#) te mogen uitbrengen, dat ze aan de Commissie voor de Justitie van de Kamer heeft overgemaakt op 25/02/2022.

In maart 2023 werd het wetsvoorstel in eerste lezing aangenomen door de Commissie voor de Justitie van de Kamer. Op 17/05/2023 werd [kennisgegeven](#) van de tekst aan de Europese Commissie. De tekst werd dan in tweede lezing aangenomen in november 2023.

Tijdens de plenaire zitting van de Kamer van 23/11/2023 werd het wetsvoorstel terug doorverwezen naar de Raad van State, met als reden dat de tekst blijf zou geven van een verschil in behandeling tussen de private kansspelinrichtingen en de Nationale Loterij.

Het wetsvoorstel, zoals gewijzigd, werd uiteindelijk aangenomen door de Kamer in de plenaire zitting van 25/01/2024.

³⁹ Art. 43/4, §5, 1° Kansspelwet.

⁴⁰ Koninklijk besluit van 17/02/2022 tot vaststelling van de omschrijving van de nevenactiviteit uitgeoefend door boekhandelaars.

⁴¹ Oorspronkelijk werden vijf voorstellen tot wijziging van de wet van 07/05/1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers en van de wet van 19/04/2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij ingediend (parlementaire stukken DOC 55 0384/001, DOC 55 0655/001, DOC 55 0701/001, DOC 55 0805/001, DOC 55 0957/001, DOC 55 0958/001). Ze werden vervolgens bij het voornaamste voorstel van de heer VAN HECKE c.s. (DOC 55 0384/001) gevoegd.

7.1.6. WETSVORSTEL 2852 VAN 3/08/2022 BETREFFENDE DE VERPLICHTE RAPPORTERING VAN ONDERZOEK NAAR GOKVERSLAVING VOOR DE GOK- EN KANSSPELSECTOR

Eind 2022 ontving de KSC het verzoek vanwege de Commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen om een schriftelijk advies uit te brengen met betrekking tot het wetsvoorstel 2852 betreffende de verplichte rapportering van onderzoek naar gokverslaving voor de gok-en kansspelsector.

De KSC onderschrijft in haar [advies](#), dat begin 2023 werd gecommuniceerd volledig het doel van het voorstel, nl. de noodzaak tot aanmoediging van onderzoek naar gokverslaving, maar merkte tegelijkertijd op dat deze onderzoeken volledig onafhankelijk en objectief moeten gebeuren. Dit kan niet helemaal gegarandeerd worden indien ze, zoals voorgesteld, toevertrouwd worden aan de operatoren. De KSC meende daarom dat zij als onafhankelijk regulator beter geplaatst is om deze onderzoeken te begeleiden en te sturen (bijvoorbeeld door de oprichting van een specifiek fonds).

Verder vereist een goede bescherming van de spelers ook een grondige kennis van de volledige kansspelsector, zowel privaat als publiek. De KSC acht het daarom nuttig om te voorzien in een verplichting voor vergunninghouders om hun gegevens aan haar over te maken. De wet of de Koning zou ook moeten bepalen welke gegevens moeten worden overgemaakt, na overleg met de KSC.

Voor wat betreft de ontmoeting met de sector, zou het tenslotte vooral pertinent zijn om te kunnen werken in het kader van de bescherming van de spelers. Dit kan als doelstelling in het bestaande artikel 24 van de Kansspelwet worden toegevoegd. Om deze ontmoetingen efficiënt te laten verlopen, zou het nuttig kunnen zijn om een ontmoeting te voorzien met de vertegenwoordigers, bijvoorbeeld per klasse.

7.1.7. CUMUL (DOMEINNAAM)

Het Grondwettelijk Hof heeft de Kansspelwet vernietigd in zoverre zij de cumulatie van verschillende aanvullende vergunningen van onderscheiden klassen (A+, B+ en F1+) voor de uitbating van kansspelen en van weddenschappen via een en dezelfde domeinnaam en de daaraan verbonden URL's niet verbiedt.¹

Hierbij maakt het Hof de vergelijking met de reële wereld, waar het in principe niet mogelijk is om kansspelen die toebehoren aan verschillende klassen van vergunningen, te exploiteren binnen eenzelfde kansspelinrichting. De positie van het Grondwettelijk Hof werd ingegeven vanuit de legitieme doelstelling om de spelers te beschermen via een "rem" bestaande uit een nieuwe identificatie.

Deze rechtspraak verbiedt de exploitatie van vergunningen van verschillende klassen op dezelfde domeinnaam. Er was echter nog geen duidelijkheid over de vraag of de volgende praktijken al dan niet toegelaten zijn:

- / Kunnen spelers doorklikken tussen spelen van A+, B+ en F1+ via hyperlinks en tabbladen?
- / Kunnen spelers hetzelfde account gebruiken voor deze verschillende spelen?
- / Kunnen spelers tegelijk actief zijn op de verschillende soorten spelen?
- / Kunnen operatoren gebruik maken van subdomeinen om hun platform op te splitsen op basis van de verschillende vergunningen die zij exploiteren?

In recente rechtspraak heeft het Grondwettelijk Hof gepreciseerd dat de eerste drie van de bovenstaande praktijken niet onder de draagwijdte van haar eerdere arresten vielen.³

Ook voor de Raad van State zijn verschillende procedures aanhangig tegen vergunningen die de KSC heeft toegekend, waarin de cumul aan bod komt. In verschillende procedures kwam de auditeur reeds tot de conclusie

dat het gebruik van hyperlinks en gemeenschappelijke merknamen die de verschillende domeinnamen met elkaar verbinden, geen grond vormen om de vergunning te vernietigen.

De KSC maakte deze ontwikkelingen op 19/10/2023 over aan de Commissie voor de Justitie van de Kamer. De wet "VAN HECKE" werd toch goedgekeurd in de Commissie voor de Justitie en vervolgens in de plenaire vergadering op 25/01/2024.

[Zie Hoofdstuk 7 Juridische ontwikkelingen - Wetsvoorstel Van Hecke](#)

7.1.8. AMBTSHALVE PRELIMINAIR ADVIES: CASHLESS-SYSTEEM IN DE CAFÉS

Op 26/11/2019 besliste de KSC om de cashless-functionaliteit in de bingotoestellen klasse III voor de nieuwe toestellen te verbieden. Aangezien deze functionaliteit sedert 2011 toegelaten was, werd een overgangperiode voorzien tot 1/01/2021 om de bestaande toestellen aan te passen. In haar vergadering van 30/06/2020 besliste de KSC om deze overgangperiode te verlengen.

In haar arrest van 7/10/2022, vernietigde de Raad van State de beslissing van de KSC van 26/11/2019 en deze van 30/06/2020. De Raad oordeelde eveneens dat het koninklijk besluit van 11/07/2003 buiten toepassing moet worden gelaten omdat het niet conformeert met artikel 59 van de Kansspelwet.⁴²

Bij schrijven van 14/10/2022 heeft de KSC de minister van Justitie op de hoogte gebracht van de noodzaak om het koninklijk besluit van 11/07/2003 te wijzigen ten gevolge van dit arrest. Met het geformuleerde ambtshalve advies van februari 2023 wenste de KSC enkele elementen aan te reiken en voorstellen te formuleren om het koninklijk besluit van 2003 te moderniseren en bijkomende maatregelen te voorzien voor de bescherming van de spelers.

Sedert het arrest van de Raad van State en bij gebrek aan een koninklijk besluit, heeft de KSC de goedkeuring van toestellen met de cashless-functionaliteit hervat, zonder dat zij bijkomende maatregelen kon opleggen om de kwetsbare spelers te beschermen.

7.1.9. ADVIES: WIJZIGING TERMIJN BEPAALD IN ART. 15/1, §1 KANSSPELWET VAN 6 MAANDEN NAAR 3 MAANDEN

Bij schrijven van 26/05/2023 verzocht de minister van Justitie aan de KSC om een advies uit te brengen betreffende een eventuele aanpassing van artikel 15/1, §1, van de Kansspelwet.

De beoogde aanpassing hield in dat de termijn van 6 maanden voorzien voor de procureur des Koning om kennisgeving te doen aan de KSC, zou worden teruggebracht naar 3 maanden, om de KSC toe te laten sneller te kunnen overgaan tot de opstart van een sanctieprocedure bij strafrechtelijke inbreuken.

De minister vroeg in dit kader eveneens advies van het College van procureurs-generaal, dat hierover op 26/05/2023 een negatief advies uitbracht.

De KSC deelde de zienswijze van het College en oordeelde dat de verkorting van deze termijn niet nuttig was en zelfs contraproductief of gevaarlijk kon zijn.

⁴² RvS 7/10/2022, nr. [254.692](#).

7.1.10. PRELIMINAIR ADVIES BETREFFENDE DE UITVOERING VAN ARTIKEL 41

BIJ KONINKLIJK BESLUIT (ONGUNSTIGE ANTECEDENTEN VERGUNNING KLASSE C)

Op 18/07/2023 heeft de Voorzitter van de KSC een nieuwe brief aan de minister van Justitie gestuurd waarin een overzicht werd gegeven van de dossiers waarover de KSC enigszins bezorgd is omdat er tot hertoe geen enkel regelgevend initiatief werd genomen. Het ging onder andere over het artikel 41 van de Kansspelwet dat stelt:

“Art. 41. Om een vergunning klasse C te kunnen verkrijgen moet de aanvrager indien het gaat om een natuurlijk persoon, volledig zijn burgerlijke en politieke rechten genieten en zich gedragen op een wijze die beantwoordt aan de vereisten van de functie. Indien het gaat om een rechtspersoon, moeten de bestuurders en zaakvoerders volledig hun burgerlijke en politieke rechten genieten en zich gedragen op een wijze die beantwoordt aan de vereisten van de functie. De aanvrager of, indien het gaat om een rechtspersoon, de bestuurders en zaakvoerders, mag over de vijf jaar die aan zijn aanvraag voorafgaat, geen ongunstige antecedenten vertonen inzake strafbare feiten of openbare orde die onverenigbaar zijn met de uitbating van een kansspelinrichting. De Koning bepaalt de nadere criteria dienaangaande. De aanvrager moet een advies overleggen uitgaande van de Federale Overheidsdienst Financiën en de gewestelijke belastingadministratie waaruit blijkt dat hij al zijn vaststaande en onbetwiste belastingschulden heeft voldaan.”

De KSC heeft vervolgens een advies uitgebracht dat de uitvoering van deze bepaling mogelijk maakt door de gedetailleerde criteria vast te stellen met betrekking tot een ongunstige achtergrond die onverenigbaar is met de exploitatie van een kansspelinrichting.

Er werd tot op heden nog geen koninklijk besluit in die zin aangenomen.

7.1.11. ADVIES WIJZIGING KONINKLIJK BESLUIT ‘VERGUNNING KLASSE D’

Elke persoon die een kansspelgerelateerde beroepsactiviteit wil uitoefenen in een kansspelinrichting klasse IV tijdens de openingsuren van de speelzaal, moet over een vergunning klasse D beschikken.

Artikel 47 van de Kansspelwet delegeert enkele praktische toepassingen in verband met de vorm van de vergunning klasse D, de wijze van aanvragen en de bijhorende bekwaamheden en getuigschriften aan de Koning. Dit koninklijk besluit dateert echter van 2002 en werd later niet aangepast.

In haar advies van 14/09/2023 heeft de KSC aanbevolen om enerzijds het toepassingsgebied tot de kansspelinrichtingen klasse IV uit te breiden en anderzijds de wijze van aanvraag van een vergunning klasse D, haar vorm en de vereiste bekwaamheden te moderniseren, te vereenvoudigen en in overeenstemming te brengen met de GDPR.

De KSC wacht nog steeds op een koninklijk besluit over dit onderwerp.

7.1.12. INTREKKING OPENBAAR STANDPUNT KONINKLIJK BESLUIT VAN 25/10/2018

Tijdens haar vergadering van 26/10/2023 heeft de KSC beslist om het openbaar standpunt, goedgekeurd op 11/12/2019, betreffende de toepassing van het koninklijk besluit van 25/10/2018 betreffende de voorwaarden voor het uitbaten van kansspelen en weddenschappen via informatiemaatschappij-instrumenten, in te trekken.

7.1.13. NOTA WOOHOO-GAMES UITGEBAAKT DOOR DE NATIONALE LOTERIJ

Op 16/11/2022 heeft de KSC een [nota](#) goedgekeurd over de zogenaamde Woohoo-games die beschikbaar zijn op de website van de Nationale Loterij. Deze spelen hebben een spelverloop en een audiovisuele presentatie die gelijkaardig zijn aan de producten die de private operatoren aanbieden. Waar de Nationale Loterij deze spelen beschouwt als loterijen, ziet de KSC ze als kansspelen. De KSC is van mening dat rond dit onderwerp een grondig debat zou moeten plaatsvinden. Dit met het oog op een gelijke toepassing van de wet voor alle soorten spelen. De Nationale Loterij heeft op 4/04/2023 een beroep tot nietigverklaring ingesteld tegen deze nota bij de Raad van State.

7.2. GESCHILLENPROCEDURES

7.2.1. IN CIJFERS

	Opgestart in 2023	Afgesloten in 2023	Openstaand eind 2023
Beroepen tegen beslissingen inzake toekenning/weigering vergunning	6 (In 2022: 10)	6	70
Beroepen tegen opgelegde administratieve geldboete	1 (In 2022: 14)	7	14
Beroepen tegen opgelegde administratieve sanctie	1 (In 2022: 2)	5	9
Beroepen tegen andere rechtshandelingen KSC ⁴³	2 (In 2022: 3)	2	35
Beroepen tegen de regelgeving ⁴⁴	34	30	27
Totaal	44 (In 2022: 49)	50	155

De meeste opgestarte procedures hebben betrekking op wet- en regelgeving en dit leidt tot een periode van rechtsonzekerheid.

⁴³ Bijvoorbeeld: protocollen, informatieve nota's, modelgoedgevingen, standpunten, schadeclaims, overheidsopdrachten, openbaarheid van bestuur.

⁴⁴ Deze procedures hebben allemaal betrekking op regelgeving aangenomen tijdens de huidige legislatuur.

7.3. SAMENWERKINGEN

7.3.1. VERNIEUWDE OMZENDBRIEF VAN HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL

BIJ DE HOVEN VAN BEROEP

Het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep heeft op 9/11/2023 een nieuwe omzendbrief goedgekeurd over de toepassing van de Kansspelwet.⁴⁵

Deze omzendbrief heeft het College opgesteld op initiatief van en in samenwerking met de KSC. Het document bevat richtlijnen voor de samenwerking tussen deze twee instanties, en bepaalt ook enkele prioriteiten bij strafrechtelijke vervolgingen. Deze nieuwe versie vervangt de bestaande omzendbrief COL 14/2013.

7.3.2. FEDERALE OMBUDSMAN

Bij [koninklijk besluit van 22/01/2023](#) tot aanduiding van de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van de [wet van 28/11/2022](#) betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector, werd de KSC aangeduid als bevoegde autoriteit voor de ontvangst van meldingen over inbreuken op de [wet van 18/09/2017](#) tot voorkoming van het witwassen van geld. De federale Ombudsman werd op zijn beurt aangeduid als federaal coördinator.

Om de doeltreffendheid van hun samenwerking te verzekeren, met naleving van de rechten van de melders, hebben de KSC en de federale Ombudsman op 27/06/2023 een [protocol](#) ondertekend waarmee de werking van hun toekomstige uitwisselingen wordt georganiseerd.

7.3.3. HOGE RAAD VOOR DE AUDIOVISUELE SECTOR VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP (CSA)

In het kader van de publicatie van het koninklijk besluit van 27/02/2023 tot bepaling van de nadere regels betreffende de reclame voor de kansspelen en gezien de snelle uitbreiding van digitale platforms, had de KSC een ontmoeting met de CSA om van gedachten te wisselen over de samenwerkingsmogelijkheden van hun respectieve diensten.

Er zijn verschillende werkmethodes uitgestippeld, zoals de noodzaak van specifieke monitoring van de influencers die actief zijn op het vlak van kansspelen, de gezamenlijke acties van de KSC en de CSA inzake publicaties die reclame maken voor illegale kansspelen, met het oog op de stopzetting ervan, of ook nog de gezamenlijke informatieve aanpak bedoeld voor influencers die reclame maken voor legale kansspelen en de operatoren die hen ondersteunen.

7.4. OPENBAARHEID VAN BESTUUR

In 2023 heeft het Secretariaat van de KSC 34 aanvragen verwerkt in het kader van de wet van 11/04/1994 betreffende de openbaarheid van bestuur.

⁴⁵ College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep, COL 07/2023 van 9/11/2023 "Wet van 7/05/1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers (B.S. van 30/12/1999), zoals gewijzigd onder meer door de wetten van 10/01/2010 (B.S. van 1/02/2010), van 7/05/2019 (B.S. 15/05/2019), van 30/07/2022 (B.S. 8/08/2022) en van 6/12/2022 (B.S. 21/12/2022)".

7.5. PARLEMENTAIRE VRAGEN⁴⁶

SCHRIFTELIJKE VRAGEN			
Nummer	Vraagsteller	Onderwerp	Datum antwoord
55-2-001644	ERIK GILISSEN	Lootboxes	28/02/2023
55-2-001661	ELS VAN HOOF	De gokactiviteit tijdens het WK voetbal van 2022 in Qatar.	28/02/2023
55-2-001698	MARIJKE DILLEN	Uitbating kansspelen voor Nationale Loterij - Wet 2002	22/03/2023
55-2-001759	MELISSA DEPRAETERE	Kansspelen	21/04/2023
1830	MELISSA DEPRAETERE	Online kansspelen (MV 3581C)	24/04/2023
1775	STEEFAAN VAN HECKE	De registratie van spelers met achterstallige betalingen in EPIS.	28/04/2023
55-2-001870	MELISSA DEPRAETERE	Excluded Persons Information System	26/06/2023
55-2-001904	MELISSA DEPRAETERE	De maatschappelijke waarde van gokken	26/06/2023
1980	ELS VAN HOOF	Koninklijk besluit van 11 juli 2003 betreffende de kansspelen in de kansspelinrichtingen klasse III (MV 37497C)	18/07/2023
55-2-001994	MELISSA DEPRAETERE	Napoleon Games - Marketingstunt	31/08/2023
2205	MELISSA DEPRAETERE	Kansspelcommissie	5/12/2023
55-2-002113	MELISSA DEPRAETERE	Gokken bij jongeren	OVERGEHEVELDE VRAAG
55-2-002253	BARBARA PAS	Gokverslaving	NOG NIET GEPUBLICEERD

MONDELINGE VRAGEN			
Nummer	Vraagsteller	Onderwerp	Datum antwoord
5503466C	MARIJKE DILLEN	Gevolgen advies RvS ontwerp KB reclame kansspelen	25/01/2023
5503467C	MARIJKE DILLEN	Beslissing rechtbank Namen inzake EPIS-controle	25/01/2023
55033551C	ELS VAN HOOF	De hulplijn SOS Spelen	01/02/2023
55034933C	MARIJKE DILLEN	Gokreclame	15/03/2023
55035256C	MELISSA DEPRAETERE	Woohoogames	22/03/2023
55037674C	ELS VAN HOOF	Controle op de naleving van de regels rond gokreclame	18/07/2023
55037676C	ELS VAN HOOF	Het jaarverslag van de Kansspelcommissie	18/07/2023

⁴⁶ Aangezien niet voor alle parlementaire vragen om input van de KSC wordt gevraagd, is bovenstaande lijst mogelijk niet volledig.

HOOFDSTUK 8

INTERNATIONALE
BETREKKINGEN

In februari 2023 vond zoals elk jaar 'ICE' plaats in Londen. Dat is de belangrijkste internationale beurs voor de kanspelsector. Zowel operatoren en professionele aanbieders van afgeleide diensten stellen er hun nieuwste technologieën en producten voor. Als regulator is het niet onbelangrijk daar aanwezig te zijn om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en van gedachten te kunnen wisselen. De Directeur van het secretariaat, toen net aangetreden, was er aanwezig.

De KSC was in het verleden een actief lid van het 'Gaming Regulators European Forum' (GREF). De samenwerking binnen de GREF was echter afgenomen omwille van de coronacrisis. Om het contact te herstellen, namen de Voorzitter, de Directeur en een medewerker van het secretariaat in 2023 opnieuw deel aan de jaarlijkse bijeenkomst van de kansspelregulators. Deze vond plaats van 5/06/2023 tot en met 7/06/2023 in Bergen (Noorwegen). De actieve rol van België werd bekroond met de aanstelling van Voorzitter Magali CLAVIE als lid van het bestuur van de GREF. Ook de GREF zelf wisselde van Voorzitter. De nieuwe Voorzitter van de GREF is Isabelle FALQUE-PIERROTIN van de 'Autorité Nationale des Jeux' (ANJ). Aftredend GREF-Voorzitter René JANSSEN, Voorzitter van de Nederlandse Kansspelautoriteit, werd in de bloemetjes gezet en bedankt voor zijn jarenlange inzet om de Europese kansspelregulators bij elkaar te brengen om rond gemeenschappelijke thema's van wederzijds belang te werken. Tijdens de conferentie droeg de KSC onder meer bij aan een paneldiscussie waarin de nieuwe regels voor reclame werden toegelicht.

In de marge van de GREF-conferentie hebben de **Voorzitters van de Franse ANJ en van de KSC een samenwerkings- en informatie-uitwisselingsovereenkomst** ondertekend. De overeenkomst, in werking getreden op 6/06/2023, heeft tot doel de samenwerking tussen de twee onafhankelijke administratieve autoriteiten op strategische gebieden van de gokregelgeving te intensiveren om de bescherming van spelers en een veilige gokomgeving in hun respectieve rechtsgebieden te optimaliseren. De twee autoriteiten zullen onder andere informatie kunnen uitwisselen, gezamenlijke onderzoeken en studies kunnen uitvoeren en gezamenlijke verslagen kunnen publiceren.

Op 22/06/2023, hadden twee medewerkers van de KSC in Brussel een kennismakingsgesprek met het Australische 'Department of Infrastructure, Transport, Regional Development and Communications and the Arts' (DITRDCA). Samen hebben ze de bestaande en aankomende regelgeving besproken op het vlak van bescherming van de spelers.

Op 8/09/2023 heeft een medewerker van de KSC gezeteld in het panel "From bricks to clicks: multichannel challenges and opportunities in casino and retail operations" tijdens de 'IMGL⁴⁷ Autumn Conference' in Zürich, Zwitserland. De panelleden hebben de opkomende mogelijkheden besproken voor spelers, zowel online als in de fysieke wereld. Deze innovaties brengen ook nieuwe uitdagingen met zich mee betreffende de bescherming van spelers.

In Berlijn vond van 4/10/2023 tot 6/10/2023 het 'Bundeskongress zum Glücksspielwesen' plaats. Een medewerker van de KSC nam deel aan dit congres. De belangrijkste tendensen in Duitsland kwamen tijdens dit congres aan bod: illegale kansspelen, sportweddenschappen en loot boxes.

Op uitnodiging van de 'Cyprus Gaming Commission' nam de Directeur van het secretariaat deel aan de activiteiten tijdens de Safer Gambling Week in oktober 2023. Tijdens het panelgesprek "The Impact of Regulatory Changes on Safer Gambling in Europe and beyond", benadrukte hij het belang van de regulator in de totstandkoming van nieuwe wetgeving en de mogelijkheden tot versterkte samenwerking tussen de Europese regulators.

De Voorzitter, de Directeur en een medewerker van het secretariaat hadden op 25/10/2023 het grote genoegen om een delegatie van de 'Autorité de Régulation des Jeux et Pratiques Assimilées van de Republiek Guinee' te verwelkomen en kennis te maken met de Directeur-generaal, Mamadou CISSE, en Momoya SYLLA, hoofd Juridische zaken. De goksector is een snelgroeiende markt in Afrika. De KSC deelt veel gemeenschappelijke uitdagingen en problemen, waarbij dialoog en het delen van visies altijd een grote meerwaarde betekenen.

De Deense minister voor Belastingheffing, Jeppe BRUUS, nodigde de Directeur en een medewerker uit op de Permanente Vertegenwoordiging van Denemarken bij de Europese Unie, voor een gesprek over bestaande en

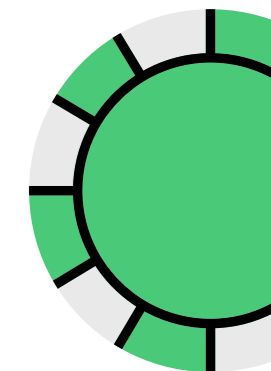
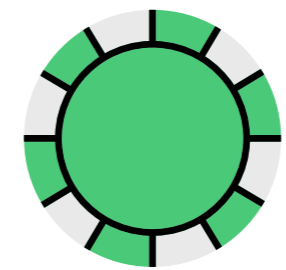
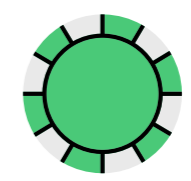
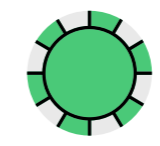
⁴⁷ IMGL: International Master of Gaming Law

toekomstige maatregelen ter bescherming van spelers in België en Denemarken. Binnen een innovatie-gedreven kansspelmarkt is het van vitaal belang dat regelgevers hun capaciteit en kennis versterken. Deze bijeenkomst gaf de aanzet tot verdere samenwerking. Zo werd er afgesproken om delegaties uit te wisselen in het kader van specifieke thema's die voor beide landen van groot belang zijn.

Op 24/11/2023 vond een vergadering van de GREF met 'North America Gaming Regulators Association' (NAGRA) plaats. Aangezien de wereldwijde publieke bezorgdheid over de risico's van buitensporig gokken toeneemt, met name door de uitbreiding van markten en innovaties, wordt het noodzakelijk om de uitwisseling tussen regelgevers op wereldwijde schaal te intensiveren. De uitdagingen waar de toezichthouders van GREF en NAGRA voor staan zijn vergelijkbaar en men is overtuigd van de meerwaarde van deze samenwerking.

De KSC is ook aanwezig in de CEN⁴⁸-werkgroep "Online gambling reporting". In 2023 nam een vertegenwoordiger van het secretariaat deel aan de vergaderingen die doorgingen in mei, juli en oktober waarbij momenteel een draft rapport op het vlak van standaarden in *markers of harm* in voorbereiding is. Bedoeling is om te komen tot een gemeenschappelijke definitie van indicatoren als leidraad om een potentieel gokprobleem te detecteren. Ook na het afronden van de standaard zal de lijst van de *markers*, te hanteren door de kansspeloperatoren, niet-exhaustief zijn.

Net zoals in de afgelopen jaren woonden medewerkers van het secretariaat de online seminars bij van de 'European Gaming and Betting Association'

48 CEN: Comité européen de Normalisation / European Committee for Standardisation.

| ♠ | ♦ | ♣ | ♥ |
KANSSPEL
COMMISSIE

De KSC is gelegen aan Kantersteen 47, 1000 Brussel.

CONTACTFORMULIER WEBSITE – INFO@GAMINGCOMMISSION.BE

De KSC is bereikbaar via het contactformulier op haar [website](#) en het algemene e-mailadres info@gamingcommission.be.

Elk van deze tickets wordt door een medewerker behandeld en afhankelijk van de inhoud wordt onmiddellijk een standaardantwoord verzonden of wordt het ticket doorgestuurd naar de verantwoordelijke collega.

TELEFOON

De KSC is tijdens werkdagen bereikbaar van 9u tot 12u via het telefoonnummer [02 504 00 40](tel:025040040).

SOCIALE MEDIA

De KSC is te vinden op verschillende sociale media-platformen:

[Facebook](#) [X \(Twitter\)](#) [Linkedin](#)

WWW.GAMINGCOMMISSION.BE